

შპს გურამ თავართქილაძის სახელობის თბილისის
სასწავლო უნივერსიტეტი

სამართლის ფაკულტეტი
სისხლის სამართლის სამაგისტრო პროგრამა

ქალთა დამნაშავეობის პრობლემების შედარებითი ანალიზი

ნაშრომი შესრულებულია სამართლის მაგისტრის
აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად

სტუდენტი:

აიდა ნასიბკიზი

ნაშრომის ხელმძღვანელი:

პროფესორი

გივი ლობჯანიძე

თბილისი

2020

შინაარსი

ანოტაცია	3
Annotation	4
შესავალი	5
თავი I. ლიტერატურის მიმოხილვა	8
თავი II. ქალთა დანაშაულობა	9
2.1. ქალთა დანაშაულობის კრიმინოლოგიურ-ისტორიულ ასპექტები	9
2.2. ქალთა დანაშაულობის განვითარების ტენდენციები	11
2.3. დანაშაულის გენდერი	14
2.3.1. ქალი და კაცი დამნაშავეების შედარებითი ანალიზი	14
2.4. ქალთა დანაშაულობის კონკრეტული ანალიზი	16
თავი III. ქალ-დამნაშავის კრიმინოლოგიურ-ფსიქოლოგიური შეფასება	21
3.1. სოციალურ-ფსიქოლოგიური ასპექტები	21
3.2. ძალადობის ისტორია	23
3.3. დამნაშავის ფსიქოლოგიურ-ტიპოლოგიური დაყოფა	27
თავი IV. ქალთა დამნაშავეობაზე ქართული და საერთაშორისო კანონმდებლობა	30
4.1 ქალი დამნაშავეების პრიილეგიები სასჯელის შეფარდების დროს უცხოური კანონმდებით	30
4.2. სასჯელის გადავადების ინსტიტუტი ქართული და ევროპული სამართლის შედარებითი ანალიზით	32
თავი V. ქალის პიროვნება, როგორც პროცედურული განაწილების საფუძველი მისი დანაშაულების გამოძიების თვისებები	
5.1 დანაშაულების სასამართლო მახასიათებლები. ქალის ვინაობა, როგორც სასამართლო ექსპერტიზის მახასიათებელი ელემენტი დანაშაულებში.	41
5.2. ქცევები რომლებიც გავლენას ახდენენ ქალ დამნაშავეების სტერეოტიპების გამოვლენაში	45
5.3. კრიმინალური ანთროპოლოგია: ქალები და კრიმინალები	49
თავი VI. კვლევის შედეგები	58
დასკვნა	61
გამოყენებული ლიტერატურა	63

ანოტაცია

წინამდებარე ნაშრომში განხილულია ქალთა დამნაშავეობის პრობლემები საერთაშორისო და ეროვნული შეხედულებები ქალ დამნაშავეებზე. აქედან გამომდინარე, აღნიშნულ კონტექსტში, ეროვნულთან ერთად განხილულია ევროპისა და საერთო სამართლის ქვეყნების კანონმდებლობა და პრაქტიკა.

სანამ ვრცელ მიმოხილვაზე გადავიდოდეთ, მოკლედ რომ გადავხედოთ, ჩვენი კანონმდებლობა ცალკე არ გამოყოფს ქალ დამნაშავეებზე კონკრეტულ კანონმდებლობას ან სანქციას ეს შესაძლოა რათქმაუნდა გენდერული უთანასწორობის პრობლემა გახდეს რადგან საქართველოში გენდერული თანასწორობაა, ზოგიერთი ქვეყნის კანონმდებლობა ცალკე გამოყოფს ქალ დამნაშავეებზე სასჯელის სახეებს, პატარ-პატარა შეღავათები რათქმაუნდა თითქმის ყველა ქვეყნის კანონმდებლობას აქვს, საქართველოსაც, მაგრამ თურქული კანონმდებლობა და მიდგომა სრულად განსხვავდება.

ზოგადად საზოგადოების შეხედულებებიდან გამომდინარე არავის უკვირს დანაშაულები და არავინ კითხულობს დანაშაულის ჩამდენი ქალია თუ კაცი, რადგან დიდი ალბათობით დანაშაულის ჩამდენი არის კაცი, ვინაიდან ქალი ყველას თვალში დედა-ღთაებაა რომელის სიკეთის მომსწავლებელია, სწორად ეს არის საინტერესო როგორ უყურებს საზოგადოება ქალ დამნაშავეებს, ან რატომ არ ფიქრობენ, რომ ქალს შეუძლია ჩაიდინოს დანაშაული, უცხოური ლიტერატურების განხილვისას ყურადღება მიაქცევს ზუსტად ამ ფაქტორს და ფსიქოლოგიურ კუთხესაც თუ რა აიძულებს ქალებს ჩაიდინოს დანაშაული, რადგან სტატისტიკურად ქალი დამნაშავეები უფრო ნაკლებნი არიან ვიდრე კაცები.

აქედან გამომდინარე, თემაში ძირითადად განხილულია ეს ფაქტორი რატომ ჩადიან ქალები დანაშაულს როგორია კანონმდებლობა ქალი დამნაშავეების მიმართ. კონკრეტულად შევხებით ქვემოთ მოცემულ თავებში.

ნაშრომი მოიცავს ანოტაციას, სარჩევს, შესავალს, ძირითად თემას (რომელიც დაყოფილია თავებად და ქვეთავებად), დასკვნას და გამოყენებული ლიტერატურის ჩამონათვალს.

Annotation

Rule of application of indirect the problems of women's crime in international and national views on female perpetrators. Therefore, in this context, the legislation and practice of European and common law countries are discussed together with the national one.

Before making a broad review, to review in brief, our legislation does not single out specific legislation or sanctions on female offenders. This may certainly be a problem of gender inequality because gender equality is common in Georgia. Georgia also has legislation, but Turkish legislation and approach are fully understood.

In general, no one is surprised by the views of society and does not read whether the perpetrator is a woman or a man, because most likely the perpetrator is a man. That a woman can commit a crime, pay close attention to this factor when discussing foreign literature, and also the psychological angle of what compels women to commit a crime because statistically female offenders are less vulnerable than men.

Hence, the topic mainly discusses this factor as to why women commit crimes such as legislation against female offenders. Specifically, we will touch on the chapters below.

The work includes annotation, table of contents, introduction, the main topic (that is divided into chapters and sub chapters), conclusion and list of used literature.

შესავალი

თემის აქტუალობა. კვლევის აქტუალობას ზუსტად მისი დასახელება განაპირობებს, „ქალი კრიმინოლოგიაში“. რადგან როგორც ამბობენ ქალი დედა-ღვთაებაა და იგი მშვენიერებისა და სილამაზის განსახიერებაა, მაგრამ მსოფლიოში არსებობს ქალები რომლებიც არ ამართლებენ ამ გამონათქვამს, მათ თავი გაითქვეს არა მშვენიერებით არამედ ჩადენილი სასტიკი დანაშაულობებით. მიუხედავად იმისა, რომ ქალთა დამნაშავეობას როგორც ასეთი სახელმძღვანელოები არ აქვს მიძღვნილი მაგრამ კვლევებიდან ჩანს, რომ მაინც აქტუალურ და პრობლემურ საკითხად რჩება, რადგან არამარტო საქართველოში არამედ მსოფლიოში დაფიქსირებულია უამრავი ფაქტები ქალბის მიერ ჩადენილ სასტიკ დანაშაულობაზე.

თემა განხილულია კრიმინოლოგიური კუთხით რადგან იგი წარმოადგენს მთავარ ყველა იმ დანაშაულობის ხერხემალს რასაც ჩადის ქალი თუ კაცი. კრიმინოლოგიის განვითარებას ხელი შეუწყო იმ სოციალურმა მოთხოვნილებებმა და პრობლემებმა, რაც პრაქტიკულად ნებისმიერი სახელმწიფოს და საზოგადოების წინაშე მდგარა. ამ პრობლემას ეწოდა „დამნაშავეობა“.

დანაშაულთან დაკავშირებულ ყველა პიროვნულ და ფსიქოლოგიურ გარემოებებს შეისწავლის კრიმინოლოგია, კრიმინოლოგია დაგვეხმარება განვსაზღვროთ ის ფაქტორები რაც იწვევს ქალთა დანაშაულობას და ზოგადად დანაშაულობას. როგორც ვთქვით კრიმინოლოგია არის მეცნიერება, რომელიც იკვლევს დანაშაულის მიზეზებს. სხვადასხვა მიზეზების ხაზგასასმელად, ამ გამოკვლევების დროს გამოიკვლიეს გენდერული დანაშაულიც, იმ მიზნით რომ, ახდენდა თუ არა გენდერი გავლენას დანაშაულის ჩადენის დროს. ამ კუთხით კრიმინოლოგიის სფეროში ერთ-ერთმა უდიდესმა იტალიელმა მეცნიერმა ლომბროსომ, ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი გამოკვლევა, დაუთმო სწორად ამ საკითს. მას შემდეგ ამ თემაზე შეიძლება ითქვას, რომ საკითხი ახლა განათებულია კვლევებით, გენდერს აქვს გავლენა დამნაშავე კაცია თუ ქალი.

საკითხი საინტერესოა ასევე იმ კუთხითაც, რომ განსხვავებულია ქალის და კაცის მიერ ჩადენილი დანაშაულები, 1) ქალები უფრო ნაკლებ დანაშაულს ქმნიან ვიდრე მამაკაცები; 2) ქალები სჩადიან უფრო რბილს, ვიდრე კაცები 3) ქალები სჩადიან დანაშაულს უფრო გვიან ასაკში, ვიდრე მამაკაცები. ამ განსხვავებების ახსნა შეიძლება ბუნებრივი მიზეზების გამო; სოციალური მიზეზების გამო; პრაქტიკაში არსებული დამოკიდებულებით აიხსნება.

კვლევა ითვალისწინებს ქალი დამნაშავეების კრიმინოლოგიურ გამოკვლევას, დანაშაულის გამომწვევ მიზეზებს, კანონით დანაშაულის რეგულირება, დანაშაულის დასაბუთება და დასაბუთების დასასრულს მიცემული სასჯელის მოხდის განხილვა, ქალის მხრიდან დანაშაულებრივი ურთიერთობის გათვალისწინებით მიზანშეწონილად მივიჩნიეთ ამ ასპექტების გადახედვა.

კვლევის მიზანი: კვლევის მიზანია ქალთა დამნაშავეობის კვალიფიკაციასთან დაკავშირებული პრობლემების განხილვა-წარმოჩენა, ასევე ქვემოთ განხილული ქალთა ფსიქოლოგიური ასპექტების გათვალისწინებით მხედველობაში მიღებულ იქნას უხოური მიდგომები ქალთა დამნაშავეობის მიმართ.

კვლევის ამოცანა. კვლევის ამოცანაა გამოკვეთოს ქალთა დანაშაულობა და მისი სახეები, ქალის როლი დანაშაულში, ქალისა და კაცის მიერ ჩადენილი დანაშაულობის განზოგადება, ასე კვლევის ამოცანაა გამოკვეთოს ქალთა დამნაშავეობის პრობლემები, დანაშაულის გამომწვევი მიზეზები, დანაშაულის დინამიკურობა, როგორ რეგულირდება ეს სისხლის სამართალში, და ა.შ.

კვლევის მეთოდი. კვლევის მეთოდებია ის წყაროები რაც გამოყენებულ იქნა ნაშრომის კვლევის დროს, კერძოდ უცხოური ლიტრატურა, სხვადასხვა ქვეყნების მიერ მიღებული ცალკეული კანონმდებლობა და წესები ქალი პატიმრების მიმართ რესოციალიზაციის მიზნით, რადგან კვლევის შედეგად დგინდება ის ფაქტორები თუ რატომ ჩადიან ქალები დანაშაულს, ქალი დამნაშავეების მაგალითად 10 დან 6-ს დანაშაული ჩადენილი აქვს თავდაცვის მიზნით ან ოჯახის რჩენისთვის.

პრობლემა განხილულია როგორც ქართულ ასევე უცხოურ სასამართლო პრაქტიკიდან და სისხლის სამართლის დოგმატიკიდან შესწავლის შედარებითი ანალიზის საფუძველზე.

განხილულია ასევე ქალთა დამნაშავეობის სახეები, მისი გამომწვევი მიზეზები, ისტორიული და თანამედროვე შეხედულებები ქალთა დამნაშავეობაზე.

ასევე დამეხმარა უხოური ქვეყნების პრაქტიკები თუ რა სახის ზომებს იღებენ იმისათვის, რომ თავიდან იქნეს აცილებული ქალთა დამნაშავეობა, ასევე ის კანონები რასაც იყენებენ ქალი მსჯავრდებულების მიმართ, რა ღონიშმიებებს ატარებენ რესოციალიზაციის კუთხით.

თავი I. ლიტერატურის მიმოხილვა

სადიპლომო ნაშრომის წერის დროს გამოვიყენე ის ლიტერატურა, რომელიც დამეხმარა, წარმომეჩინა ყველას ის მნიშვნელოვანი საკითხი, რომელიც შეისწავლის დამნაშავეს ფსიქოლოგიას და ამსთან დაინტერესებულია იმ ფაქტორითაც აქვს თუ არა დანაშაულის გენდერს დანაშაულის ჩადენაში რამე განსხვავება ან რით გამოიხატება იგი. ამაში დამეხმარა მაიკლ კიმელის „ქალთა უფლებები“ სადა კარგად არის გამოყოფილი ქალის უფლებები სოციალურ სფეროში, ასევე დაყოფილია დანაშაულის ის სახეობები, რომლებსა ჩადის ქალი და კაცი. სტატისტიკურად დაყოფაში ასევე დამეხმარა „სისხლის სამართლის სტატისტიკის ერთიანი ანგარიში“ რითაც შედარებითი ანალიზი გავაკეთე უხოურ ლიტერატურაში მოყვანილ სტატიკას და საქართველოში არსებულ სტატიკას შორის, ამ სტატისტიკის მეშვეობით გამოვყავი ქალის მიერ ჩადენილი დანაშაულები საქართველოს მასშტაბით.

ძალიან დამეხმარა თურქი პროფესორ-მწერალის იბრაჰიმ ბალჯიოღლის გამოცემა „ქალი და დანაშაული“ ამით შევადარე უცხო ქვეყნების სამართლებრივ-ზნეობრივ დოგმატიკას ქალის უფლებებზე, დანაშაულის ჩადენის შემდეგ მათ სასჯელებზე ფსიქოლოგიურ ასპექტებზე, თუ რა როლს თამაშობს ფსიქოლოგიური მომენტი. ასევე დამეხმარა თურქი მწერლის ფურქან ილდიზის კრიმინოლოგიის სახელმძღვანელო რითაც შედარება გავაკეთე ამ ორი მწერლის ქალთა დანაშაულობის კრიმინოლოგიურ შეფასებას შორის.

დამნაშავე ქალის ფსიქოლოგიის განხილვაში მისი ტიპებად დაყოფაში დამხმარა ტ. ევგენევნა შენინას „როგორია დამნაშავე ქალის ფსიქოლოგია“ სახელმძღვანელო რითაც კონკრეტულად რამოდენიმე ეტაპებად არის ჩამოწერილი დამნაშავე ქალის ფსიქოლოგია, რატომ უნდა იქნეს დამნაშავე ქალის ფსიქოლოგია სეწალილი მანამდე სანამ გამოტანენ სასჯელს. ტ.ევგენევნა შენინას და თურქი პროფესორ-დოქტორის ოზთექინ თოსუნის გამოცემის მეშვეობით შედარება გავაკეთე თუ როგორია დამნაშავე ქალის ფსიქოლოგია დანაშაულის ჩადენის მომენტში, მანამდე და მის შემდეგ რა განაპიობებს დანაშაულის ჩადენას და ა.შ.

ეს ინფორმაციები ქართული და უცხოური ლიტერატურები ,რომელიც ან ინტერნეტით მოვიძიე, ანდა ქართულ მასალებში იყო მოხსენიებული. ასევე, გამომადგა და დახმარება გამიწია ინტერნეტით მოძიებულმა მასალებმაც.

თავი II. ქალთა დანაშაულობა

2.1 ქალთა დანაშაულობის კრიმინოლოგიურ-ისტორიული ასპექტები

ერთ-ერთი საინტერესო გარემოება, რომელიც ჯერ კიდევ XIX საუკუნეში დანაშაულობის შესწავლისას გამოავლინეს: ეს იყო ქალთა დანაშაულობა, რომელიც რამდენჯერმე უფრო მცირე იყო ვიდრე მამაკაცთა დანაშაულობა. ხანგრძლივი პერიოდის განმავლობაში ეს თანაფარდობა სტაბილური რჩებოდა, იცლებოდა ეპოქები, სახელმწიფოს ტიპები, მაგრამ არსებითად არ შეცვლილა მამაკაცთა და ქალთა დამნაშავეობა, მხოლოდ ომის პერიოდებში იცვლებოდა ზოგიერთი კორექტივები რაც გამოიხატებოდა ქალთა დამნაშავეობის ზრდაში.

ბუნებრივია, სისხლის სამართლით და კრიმინოლოგიით დაინტერესებულ მეცნიერებს ეს საკითხი არ გამორჩათ და შეეცადნენ აეხსნათ სხვაობა ქალ და კაც დამნაშავეებს შორის.

ქალთა დამნაშავეობამ განსაკუთრებით თავს იჩინა კაპიტალიზმის ეპოქაში, ამ პერიოდში იწყება ქალის აქტიური ჩართულობა, მაგრამ ამ ეპოქის თავისებურმა წინააღმდეგობამ, უმუშევრობამ, ადამიანების გადატაკებამ ხელი შეუწყო დანაშაულობების მატებას და ქალთა დამნაშავეობაც.

ქალთა დანაშაულობის გამოკვლევა თითქმის ყველა ქვეყნის ინტერესთა სფეროდ იქცა, მისი თავისებურებიდან გამომდინარე, მას იკვლევდნენ ანთროპოლოგები, კრიმინოლოგები, ფსიქიატრები, ფსიქოლოგები და სტატისტიკოსები ცდილობდნენ დაედგინათ მისი ალებადობა დროში და სირცხვი. მაგრამ ეს არის ვრცელი თემა ჩვენ შევხებით ზოგადად ქალთა დანაშაულობას და მის გამომწვევ მიზეზებს.

დანაშაულობის საკითხით XIX საუკუნეში დაინტერესებული იყო სტატისტიკოსები ა. კეტლე და გერი. ა. კეტლე თავისი გამოკვლევებით მიდის შემდეგ დასკვნამდე, რომ „ დანაშაულის ჩადენისკენ სწრაფვა დამოკიდებულია ადამიანის ასაკზე, სქესზე, მის პროფესიაზე, განათლების დონეზე, წლის პერიოდზე და სხვ.“¹ მისი აზრით ქალთა დანაშაულობის სიმცირეს განაპირობებს არამხოლოდ მისი ფიზიკური სისუსტე არამედ მათი საზოგადოებისგან გარყა და ოჯახური ვალდებულებები.

¹ ა. კეტლე, „ადამიანი და მისი შესაძლებლობების განვითარება“. 1865, გ.7-8.

მორალური თეორიის შესაბამისად კი ქალს უფრო მეტი ზნეობრივი ხასიათი გააჩნია ვიდრე კაცს, რაც მათი ხასიათის თვისებებიდან გამომდინარეობს. კაც დამნაშავეებთან შედარებით ქალთა დანაშაულობის სიმცირეს საინტერესოდ ხსნის ნ. ზელანდი. ის ამბობს „ სქესებს შორის მორალური თვისებების შედარება პირდაპირპროპორციულად მიუთითებს ქალთა დანაშაულობის ნაკლებ აუცილებლობაზე და უდიდესი ფსიქოლოგიური გამოცანა ის იქნებოდა, ეს რომ ასე არ ყოფილიყო“²

ქალთა დამნაშავეობის შესწავლას დიდი წვლილი მიუძღვნა ჩ. ლომბროზომ და მისმა მოწაფეებმა რომელსაც ჰქონდა ანთროპოლოგიური სკოლა. ის იყო პირველი ვინც დაისტერედა ქალთა დანაშაულობით და რამდენიმე ნაშრომი მიუძღვნა ამ საკითხს, მას გამოუჩნდა მომხრეც და მოწინააღმდეგეც. ლომბროზოს აზრით დანაშაულს საფუძვლად ედო ინდივიდუალური ქცევის თვისებები და ანთროპოლოგიური სკოლის მთავარი პოზიციაც მდგომარეობდა შემდეგში, რომპრონებას ინდივიდუალურად დაბადებიდანვე უვითარდება კრიმინალური ქცევები, რასაც შემდგომში მეტ-ნაკლებად გამოავლენს ხელშემწყობი პირობები. ვან- კანის თქმით ლომბროზომ კრიტიკის გამო შეცვალა ოდნავ თავისი ასპექტები, „თავდაპირველად დამნაშავეებს ატავიზმს უწოდებდა, შემდეგ ნევროპათს და მერე ბოლოდ შემლილთან გააგივა“.³

ლომბროზომ საკუთარი მოღვაწეობის გვიან პერიოდში , აღიარა დანაშაულობაზე ის გავლენა, რომ სოცილალური ცხოვრების ფაქტორსაც დიდი როლი ჰქონდა მაგრამ მაინც დანაშაულობის პირველ წყაროდ არ თვლიდა არასოდეს.

ის დიდ ყურადღებას უთმობდა ქალთა ტიპებს, მათ შესწავლას და დანაშაულის ჩადენის მიზეზებს, ქალთა დამნაშაეობას და რამდენიმე ნაშრომიც მიუძღვნა მას, როგორცაა „ ქალები-დამნაშავეები და მეძავეები“. ლომბროზო, ქალებს სხადასხვა შეფასებებს უკეთებდა, ის თვლიდა, რომ ქალი დამნაშავეები იმიტომ არიან შედარებით ცოტა ვიდრე დამნაშავე მამაკაცები, რომ მათ ტვინი არ აქვთ განვითარებული და ქალის თვინის ხვეულები და წონა ჩამორჩება მამაკაცისას. უჩვეულო თავისებურებებს პოულობდა ყურების და თმების სხვა ორგანოების განვითარებაშიც, ის ატავიზმად აღიქამდა და ქალს არასრულყოფილად მიიჩნევდა.

ლომბროზო და მისი მიმდევრები თავიანთი კვლევებით დილობდნენ დაემტკიცათ, რომ ქალები განუვითარებლები იყვნენ და გონებრივი ჩამორჩენილობით განსხვავდებოდნენ კაცებისგან.

² იქვე, გვ.11

³ ვან-კანი, დანაშაულობის ეკონომიკური ფაქტორები“. 1915.წ. გვ. 39.

ლომბროზოს და ლასკის მიხედვით“ ქალი ბავშვის მსგავსია, იგი ცდილობს შეინარჩუნოს რელიგია, ზნეობა, წინაპართა ტრადიციები და ჩვევები მაშინ, როცა კაცებმა მათზე უკვე უარი თქვეს“. ⁴

ამ კრიტიკულ შეფასებას ა. ბებელისელი აფასებს: „ ლომბროზოსა და ფერეროს თხზულება „ქალები - დამნაშავეები და მეძავები“ დაწერილია შოპენჰაუერის სტილში. ჯერ არ შეგვხვედრია ამ მოცულობის სხვა სამეცნიერო ნარკვევი მასში 590 გვერდია, რომელშიც დამამტკიცებელი მასალა ასე მწირად ყოფილიყოს არმოდგენილი. სტატისტიკური მასალაც უმეტესწილად მცირეა, მაგრამ მისგან გამომდინარე დასკვნები საკმაოდ თამამი. ხშირად ავტორებისათვის საკმარისია სულ რამდენიმე შემთხვევა იმისათვის, რომ ხმამაღლა დასკვნები გამოიტანონ“. ⁵

ლომბროზოს მიმდევარმა პ. ტარნოვსკაიამ დამნაშავე ქალების შესწავლას მიუძღვნა რამდენიმე ნაშრომი, მისი აზრით: „ კვლევის ყველაზე უხეში მეთოდების გამოყენების შემთხვევაშიც კი, ერთი და იმავე რასის დამნაშავე და უდანაშაულო ადამიანებს შორის უქველად არსებობს ბიოლოგიური სხვაობა“. მიუხედავად ამისა, ის თვლიდა, რომ „ დანაშაულის ჩადენისთვის აუცილებელია სხვა მიზეზების არსებობაც“ და სოციალურ პირობებს არზრდას და გარემო გავლენებს ანიჭებდა უპირატესობას.⁶ კვლევის ობიექტებისთვის პ. ტარნოვსკაია იყენებდა მკვლელ და ქურდ ქალებს იმისათვის, რომ დაესაბუთებინა თავისი მოსაზრება.

პ. ტარნოვსკაიას თქმით არ შეძლება „მხოლოდ ანატომიური მონაემების ან თანდაყოლილი ზნეობრივი გადახრების საფუძელზე“ ადამიანის კრიმინლად მიჩნევა; ის ამბობდა, რომ არსებობს პიროვნებები, რომლებიც ინტენსიურად ცადიან დანაშაულობას და აქვთ მიდრეკილება ცხოვრების არასახარბიელო პირობებიდან გამომდინარე, აღზრდამ ან უბრალო შემთხვევითობამ კი შეიძლება ისინი დანაშაულის ჩადენამდე მიიყვანონ. ⁷

ჩ. ლომბროზომ და პ. ტარნოვსკაიამ გააკეთა შემდომი დასკვნა, რომ „ ქალი დამნაშავე განსხვავდება ფიზიკურადაც და ფსიქიკურადაც იმავე რასის ქალისგან.

პ. ტარნოვსკაიამ თავისი ნაშრომის დიდი ნაწილი მიუძღვნა რუსი დამნაშავე ქალების შესწავლას, რომელთაც იყვნენ სხვადასხვა ტიპის. მან ორ ჯგუფად დაყო დამნაშავე ქალები.“ პირველი იყვნენ იმ ტიპის რომლებისთვისაც გადამწყვეტია მგზნებარე ჟინი რომელსაც მკვლელობამდე მიჰყავს“

⁴ ჩ. ლომბროზო, ე. ფერერო, „ქალები-დამნაშავეები და მეძავები“. კიევი, 1903, გვ. 50

⁵ ა. ბებელი, ქალი და სოციალიზმი“. 1959. ვ.203.

⁶ პ. ტარნოვსკაია, „ქალი-მკვლელი“. 1902. გვ.11

⁷ იქვე-გვ. 484

მეორე ჯგუფში „პირიქით წინ მოდის, არასრული ზნეობრივი საწყისი, ინტელექტის დაბალი დონე, დაჩლუნგული აღქმა“. ⁸

აქედან გამომდინარე ი. გომიაშვილს გამოაქვს დასკვნა, რომ „ დამნაშავეთა ეს ჯგუფი მოწყვეტილნი არიან თითქოს რეალურ სინამდვილეს, სოციალურ პირობებს, რომელთა წყალობითაც ისინი ასეთებად ჩამოყალიბდნენ“ ⁹

ამრიგად აქედან გამომდინარე შეიძლება დალაგდეს შემდეგნაირად ანთროპოლოგიური სკოლის დენულებები:

- ქალის ჩადენილი დანაშაული არის პიროვნების უარყოფითი თანდაყოლილი თვისება (ფიზიოლოგიურ- ფსიქიკური) და არა სოციალური რეალობის ანარეკლი.
- მთავარი მიზეზი დანაშაულის ჩადენის არის მემკვიდრეობა, გარემო ფაქტორები მხოლოდ ხელს უწყობენ ამ თანდაყოლილი თვისებების გამოჩენას.
- ის კრიმინალები რომლებიც არ მოხვდნენ ანთროპომეტრულ ცხრილში არიან „შემთხვევით“ დამნაშავეები.
- თუ ქალის დანაშაული გამომდინარეობს მისი ბიოლოგიური თავისებურებებიდან, სასჯელიც უნდა ყოფილიყო სამედიცინო სახის. ხოლო წინასწარი დაკავების ადგილი კი კლინიკური მეთვალყურეობის ადგილი. ¹⁰

2.2. ქალთა დანაშაულობის განვითარების ტენდენციები

როგორც ავღნიშნეთ ქალთა დამნაშავეობა როგორც დამნაშავეობის სხვადასხვა სახეობები ისტორიულად ცვალებადი ხასიათისაა. ამასთან ეს დანაშაულობა მოიცავს არამარტო დანაშაულობის სახეობებს და მათ სასჯელებს არამედ ფასდება წარსულის და მომავლის კუთხითაც.

⁸ პ. ტარნოვსკაია, „ქალი-მკვლეელი“, 1902, გვ. 482

⁹ ი.გომიაშვილი კრიმინოლოგია, თბ.,1998; გვ. 301

¹⁰ იქვე იხ. გვ 307

ქალთა დანაშაულობის კრიმინოლოგიური არსის გაგებისთვის მნიშვნელოვანია დადგინდეს მისი განვითარების ტენდენცია და კანონზომიერება. ქალთა დანაშაულობა ამა თუ იმ პერიოდში ქვეყანაში არსებული დანაშაულობის ერთობლიობაა. მისი ელემენტები და დანაშაულის სახეობები სტატისტიკურად ურთიერთმოქმედებაშია.¹¹

ეს ქმედებები გამოვლინდებიან :

- სხვადასხვა დანაშაულობების საერთო მიზეზებში. რომლებიც ქალთა დამნაშავეობის გარეგნულად სხვაგვარი ცალკე დანაშაულობის ურთიერთკავშირს ადგენს.
- იმით, რომ დანაშაული შეიძლება იყოს რაიმეს მიზეზი ან წინამორბედი.
- კავშირის არსებობით ქალთა დანაშაულობის ზოგიერთ სახეობებს შორის.

ქალთა დანაშაულობა კრიმინოლოგიის ბუნებიდან გამომდინარე რთულია დაადგინდეს დანაშაულობის განვითარების ტენდენციები და კანონზომიერებები ხარისხის და რაოდენობის დადგენის გარეშე.

ეს რაოდენობა, ხარისხი და კანონზომიერება უნდა გამოვლინდეს სამი ძირითადი მახასიათებლებით:

- ქალი დამნაშავეების დადგენით - პირველყოფლისა უნდა დადგინდეს დანაშაულის ჩადენის ტერიტორია, დრო. ამაში მოისაზრება კონკრეტულ ტერიტორიაზე დროის რომელ მონაკვეთშია ჩადენილია დანაშაული და რაოდენობა პირთა რიცხვის დადგენით.
- ქალ დამნაშავეების დონის დადგენით - ამ ტიპის აღრიცხვას აწარმოებენ ქალი დამნაშავეების რაოდენობით, გარკვეული პერიოდის გარკვეული მოსახლეობის გაანგარიშებით. მოქმედი კანონმდებლობით ქალი დამნაშავეების გამოანგარიშება ხდება მხოლოდ იმ ქალთა რაოდენობის შედარება და გამოთვლა რომლებიც, მოქმედი კანონმდებლობით შეიძლება მიცემულ იქნენ სისხლისსამართლებრი პასუხისგებაში.
- დინამიკით, დროის გარკვეული პერიოდში ჩადენილი დანაშაულის დინამიკის დადგენა, ჩვეულებრი იგი დროის რიცხობრი მაჩვენებლებს და ცლილებებს ასახავს.¹²

¹¹ ი.გომიაშვილი კრიმინოლოგია, თბ.,1998; გვ. 302

¹² იქვე. იხ გვ. 304

ისევე როგორც სხვა დანაშაულთა სახეობაში, ქალთა დანაშაულობაც განიხილება დინამიკაში. განიხილავენ ასევე მის სტრუქტურას, დროის და ადგილის მიხედვით, რა კავშირი ჰქონდა მომხდარ დანაშაულთან რომელიც მოხდა კონკრეტულ პერუოდში ამა თუ იმ ადგილას. დანაშაულობის მდგომარეობა და დონე გამოხატავს მის მის რაოდენობრივ მხარეს, ხოლო სტრუქტურა-ძირითადად , თვისებრივ და ხასიხობრივ. სტრუქტურა ქალთა დანაშაულობის მისი ცოდნა და შესწავლა ნიშნავს , მოვლენის ძირითიდად არსში ჩაწვდომას.

ქალთა დანაშაულობა სოციალურ-სამართლებრივი გამოვლინებაა, რომელიც კონკრეტული სახელმწიფოს დროის მონაკვეთში მომხდარი დანაშაულობაა. ქალთა დანაშაულობის ელემენტები სტატისტიკურად გამოსაკვლევი და ზომვადი პროგნოზირებაა.

საქართველოში ამ გამოკვლევებისთვის აღებულ იქნა დროის კონკრეტული მომენტი 2003-2007 წლები. გაანალიზებისას ყურადღება მიექცა ქალთა საერთო რიცხვიდან ქალთა დანაშაულობის ცალკეულ სახეობებს, ყოველ წელს ქალთა მიერ ჩადენილ დანაშაულობის შედარებით ანალიზზე. ეს დანაშაულები დააჯგუფეს ნიშნების შესაბამისად. ხოლო ნიშნები სისხლის სამართლის კერძო ნაწილის ცალკეული თავების შესაბამისად.

2003-2007 წლებში ქალთა დამნაშავეობა შეადგენდა 17,5% იყო. ხოლო 2007 წელს 21,5% .

აღნიშნული მონაცემებით, ქალთა დანაშაულობა 5 ჯერ ნაკლებია მამაკაცების მიერ ჩადენილ დანაშაულობაზე. როცა საქართველოში ქალების ოდენობა მამაკაცებზე უფრო მეტია. ეს თანაფარდობა მერყეობს წინა წლებთან მიმართებაში, 1:7, 1:6, 1:5.

ამ დაკვირვებებიდან გამომდინარე ქალთა დანაშაულობის მაჩვენებელი 2007 წელს მატულობს 2003-2007 წლებთან შედარებით. ეს ალბათ აიხსნება გარკვეული ცვლილებებზე.¹³

¹³ ი.გომიაშვილი კრიმინოლოგია, თბ.,1998; გვ.308

2.3 დანაშაულის გენდერი

2.3.1 ქალი და კაცი დანაშაულებების შედარებითი ანალიზი

კრიმინოლოგიის, რომელიც მოიცავს დანაშაულს და დანაშაულებებს, მისი დაარსების დღიდან ქალ დანაშაულებებზე დეტალური გამოძიებები ტარდება მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენი ქვეყნის კანონმდებლობა ცალკე არ გამოყოფს ქალ დანაშაულებებს მაინც აქტიურ საკითხად რჩება. ვინაიდან რადგანაც დანაშაულის სუბიექტი ძირითადად მამაკაცია არავის უკვირს დანაშაულის ჩამდენი როცა მამაკაცია, მაგალითი ავიღოთ იქიდან, რომ როდესაც საინფორმაციო გადაცემას ვუყურებთ არ ახსნებენ ხაზგასმით ტერორისტული აქტის სუბიექტი, რასისტები ან დანაშაულები არიან მამაკაცები, იშვითად თუ გავიგებთ იმას, რომ მამაკაცმა ჩაიდინა დანაშაული. მაგრამ წარმოიდგინეთ დანაშაულის ჩამდენნი ქალები არიან განა არ იქნებოდა გასაანალიზებელი ენდრულ ჭრილში? მაგრამ ის ფაქტი, რომ დანაშაულის სუბიექტი მამაკაცია, იმდენად ბუნებრივია, რომ არავინ სვმას კითხვას, ამას სტატისტიკაც ასახავს მაგალითად აშშ-ში მკვლელობის 90%, გაუატიურების 99%, ქურდობის 88%, ოჯახური ძალადობის 75%, ბანდიტური თავდასხმების 79%, მოდის კაცებზე.¹⁴

„ხოლო რაც შეეხება საქართველოში ქალთა დანაშაულებობას საქართველოში 2019 წლის იანვრის მონაცემებისთვის, პენიტენციურ დაწესებულებებში სულ 9 640 პირია განთავსებული ხოლო მათგან 9 303 კაცია ხოლო 337 ქალია. ხოლო მსჯავრდებულ პირთაგან 978, მამაკაცი შეადგენდა 94,0%-ს, ხოლო ქალი 6,0%-ს.“¹⁵

“ანალიტიკური დეპარტამენტის სტატისტიკის, კვლევისა და ანალიზის სამმართველოში ყოველთვიურად ხდება ბრალდებულებისა და მსჯავრდებულების საერთო რაოდენობის პროცენტული შედარება, საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მიერ 2018 წლის 1 იანვრის მონაცემებით დაფიქსირებულ საქართველოს მოსახლეობის რაოდენობასთან. ქვეყნის მოსახლეობის აღნიშნულ რაოდენობასთან პენიტენციური დეპარტამენტის მიმდინარე წლის 31 იანვრის მონაცემების შედარების შედეგად ბრალდებულებისა და მსჯავრდებულების საერთო რიცხვმა (9 640) ქვეყნის მოსახლეობის საერთო რაოდენობის (3 729 600) 1 0.26% შეადგინა. მამრობითი სქესის ბრალდებულებისა და მსჯავრდებულების რაოდენობა (9 303) ქვეყნის

¹⁴ ქალთა უფლებები-მაიკლ კიმელი, თარგმანი თამთა მელაშილი, 23.12.2015

<https://emc.org.ge/ka/products/dzaladobis-genderi> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 18.06.2020

¹⁵ სისხლის სამართლის სტატისტიკის ერთიანი ანგარიში საანგარიშო პერიოდი - 2019 წლის იანვარი.

უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 02.07.2020. https://www.geostat.ge/media/21906/Report_ianvari-2019.pdf

მამრობითი სქესის მოსახლეობის (1 791 600) 0.52%-ს, ხოლო მდედრობითი სქესის ბრალდებულებისა და მსჯავრდებულების რაოდენობა (337) ქვეყნის მდედრობითი სქესის მოსახლეობის (1 938 100) 0.02%-ს შეადგენს.”¹⁶

სტატისტიკიდანაც ჩანს აშკარა განსხვავებაა ქალ და კაც დამნაშაეებს შორის, მაგრამ ჩნდება კითხვა როგორ აიხსნება ეს თვალშისაცემი კავშირი მასკულიანობასა და დანაშაულს შორის? არის თუ არა ეს ბიოლოგიის შედეგები თუ რა განსაზღვრავს ამ განსხვავებას, შესუსტდა თუ გაზლიერდა ეს კავშირი? რა შეიძლება გაკეთდეს იმისათვის, რომ მოხდეს ძალადობი პრევენცია? ბევრი მკვლევარი ანალიზებს ძალადობას ძოგიერთი ეყრდნობა იმ მოსაზრებას, რომ ბიოლოგიური განსხვავებაა ქალსა და კაცს შორის, და ამტკიცებენ, რომ კაცებში ძალადობის ჩადენის მიზეზი მომატებული აგრესიაა და მოქმედებს მამაკაცური ჰორმონები მთავარი დამნაშაე არის ტესტოსტერონია, შესაძლებელია ესეც იყოს მიზეზი რადან ორგანიზმში ტესტოტერონის ზრდა იწვევს აგრესიის ზრდასაც. მართალია ეს მხოლოდ ბიოლოგიური ახსნებია და დამაჯერებელი არაა, კი იწვევს ტესტოსტერონის მატება აგრესიის ზრდას მაგრამ ის იწვევს უკვე არსებულ აგრესიის ზრდას და არა ახლად გამოვლენილს. მასკულიანობის დასამტკიცებლად სწორედ ძალადობის გამოყენებაა კაცებში. ერთადერთი ლეგიტიმური ფორმაა ძალადობა კაცისთვის ემოციური გამოხატულების . ფსიქოლოგიური ახსნებიც უნივერსალურ განზოგადებებს აკეთებს კროსკულტურულ ვარიაციებსა თუ ისტორიულ ცვლილებებს და ნაკლებ ყურადღებას აქცევს კულტურული და ისტორიული ფაქტორებს. 1980- წლებში კითხვა შეაბრუნა ორმა ანთროპოლოგმა: რა შეიძლება ისწავლს ადამიანმა იმ საზოგადოებისგან სადაც ძალიან დაბალი დონეა ძალადობის? აღმოჩნდა, რომ სწორედ მასკულიანობით განისაზღვრება საზოგადოებაში ძალადობის დონე. იმ საზოგადოებაში სადაც კაცებს შეეძლოთ ეღიარებინათ შიში მანდ ძალადობის დონეც დაბალი იყო, ხოლო იმ საზოგადოებაში სადაც კაცებს შიშის უარყოფა მასკულიანობის მთავარი ფაქტორი იყო, იქ ძალადობის მაღალი დონე ფიქსირდებოდა. ამრიგად საზოგადოებაში სადაც გენდერული უთანასწორობაა, მანდ მასკულიანობა უკიდურესი ფემინურობით ხასიათდებოდა. აქედან გამომდინარე ვასკნით, რომ იმ საზოგადოებებში სადაც მაღალია გენდერული უთანასწორობა, იქ ფემინურობა მასკულიანობის უკიდურესი ოპოზიტია.

აქედან გამომდინარე, ნათლად ვხედათ, რომ ძალადობის შესაძლო მთავარი განმაპირობებელი მიზეზი უნდა იყოს გენდერული უთანასწორობაა.

¹⁶ სისხლის სამართლის სტატისტიკის ერთიანი ანგარიში საანგარიშო პერიოდი - 2019 წლის იანვარი. უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 02.07.2020. https://www.geostat.ge/media/21906/Report_ianvari-2019.pdf

ქალების მიერ ჩადენილი დანაშაული უფრო მსუბუქია ვიდრე კაცის მიერ ჩადენილი დანაშაულები. საკუთრების მიმართ ჩადენილი დანაშაულები, ქურდობა, თაღლითობა, აღინიშნება, რომ არსებობს პარალელი ქალთა და მამაკაცთა მიერ ჩადენილ დანაშაულებს შორის, ანუ, არ იცვლება ორივე სქესის წარმომადგენელთა მიმართ დამნაშავეთა რიცხვი. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, ეს ის დანაშაულებია რასაც ძირითადად ქალიც სჩადის და კაციც.

შემდეგ მოდის დანაშაული პირის მიმართ. მესამე რიგის ცვლილებაა, ეს წესრიგი მორალურია მამაკაცებისთვის და კაცის მიმართ ჩადენილი დანაშაულები, ხოლო სხვა დანაშაულები როგორცაა სქესობრივი დანაშაულობა ეს მოდის რიგის ყველაზე ბოლს , ვინაიდან ამ სახის დანაშაულობის სუბიექტი ძირითადად კაცია, იშვიათი შემთხვევა იყოს ქალი, სხვა დანაშაულები ქალებში მესამე კატეგორიას იკავებენ.¹⁷

გერმანიაში, როზნერის კვლევებში დადგინდა, რომ დუელში, მარცვაში, დაპირისპირება საჯარო მოხელეების წინააღმდეგ, იმ ქალების რიცხვს, რომლებმაც ჩაიდინეს მუქარა ქალი დამნაშავეების რაოდენობასთან შედარებით, იმ მამაკაცთა მიერ ჩადენილი დანაშაული რომლებმაც ზოგადად ჩაიდინეს ზემოთმოცემული დანაშაულები ამ კაცების მიერ ჩადენილ დანაშაულებთან შედარებით უფრო მეტია. თავის მხრივ, უფრო მეტი წილი აქვს ქალისმხრიდან ბაშვის მიტოვების, ბავშვის გატაცების, ცილისწამების, შეურაცხყოფის, უბრალო ქურდობის ქალთა აქტებში.¹⁸

2.4 ქალთა დანაშაულობის კონკრეტული ანალიზი

ქმედებები, რომლებიც ეწინააღმდეგებიან კანონებს, რომელთა ჩვენებასაც შეგვიძლია ვუწოდოთ საზოგადოების წერილობითი გამონათქვამები ცხოვრებისეული გაგების შესახებ, ქცევები, რომლებიც არ მიიჩნევა მისაღები ქმედებად, დანაშაულად ითვლება, რადგან ისინი ხელს უშლიან საზოგადოების ზოგად წესრიგს და სიმშვიდეს. კანონის თვალსაზრისით, დანაშაული არის ქმედება და ქცევა, რომელიც დაცულია კანონებში და მიმართულია არსებული სოციალური წესების განადგურებისა და შერყევისკენ. დამნაშავე შეიძლება იყოს კრიმინალური დამნაშავე,

¹⁷ ქალთა უფლებები-მაიკლ კიმელი, თარგმანი თამთა მელაშილი, 23.12.2015
<https://emc.org.ge/ka/products/dzaladobis-genderi> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 03.07.2020

¹⁸ ქალთა უფლებები-მაიკლ კიმელი, თარგმანი თამთა მელაშილი, 23.12.2015
<https://emc.org.ge/ka/products/dzaladobis-genderi> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 03.07.2020

რომელსაც აქვს მიკუთვნების უნარი, ანუ ვისაც აქვს სასჯელის წესის შესაბამისად მოქმედების უნარი, რომელსაც შეუძლია მორალურად გაკიცხოს, რადგან ამ გზით არ მოქმედებს. დანაშაული იწყება აგრესიული ქცევებით, რომლებიც მიმართულია სოციალური კანონებით და ხდება გარკვეული, როდესაც თავდასხმა მიზანს მიაღწევს. ამ მიზეზით, დანაშაული არის ცნება, რომელიც სისხლის სამართლის საფუძველს წარმოადგენს. ეს იმიტომ ხდება, რომ დანაშაული ჩადენილია, დამნაშავე ისჯება და, იმისთვის, რომ მან არ ჩაიდინოს დანაშაული, იქმნება სისხლის სამართლის კანონი.

დანაშაული არის კონფლიქტის პროდუქტი, რომელიც ადამიანს აყენებს საზოგადოებაში მცხოვრები სხვა პირების წინაშე. "დამნაშავე" არის ინდივიდუალური და მისი გარემოს ურთიერთ ურთიერთმოქმედებისა და რეაქციების შედეგი. დამნაშავე შეიძლება განისაზღვროს, როგორც პირი, რომელიც არღვევს სამართლებრივ ან მორალურ წესებს. მცირე ან დიდი სოციალური ჯგუფის წევრების მიერ ჩადენილი ანტისაზოგადოებრივი ქცევა, იმ წესების საწინააღმდეგოდ, რომლებზეც რწმენა, ტრადიციები და ინსტიტუტები მიიჩნევა კარგი და სასარგებლო, შეიძლება ეწოდოს დანაშაულს.

ქალთა დანაშაული კრიმინოლოგიის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი საკითხია. ქალის დანაშაულის გაანალიზებისას, ჩანს, რომ ქალები ძირითადად ჩადენილ დანაშაულებს, როგორცაა მკვლელობა და დაშავება მათ საკუთარი თავის დასაცავად აკეთებენ. ასეთი დანაშაულები ხშირად წარმოიქმნება ძალადობრივი რეაქციის შედეგად ქალებში, რომლებსაც არასათანადო მოპყრობა ან ცემა და არ აქვთ წინასწარ დაგეგმილი ხარისხი. მიუხედავად იმისა, რომ არსებობს მტკიცებულება, რომ ისინი ამ დანაშაულში იყენებენ ოჯახში ძალადობას, ქალთა მიმართ ძალადობა ძალზე მნიშვნელოვანი პრობლემაა. რადგან ზოგადად, ქალი ძალადობას იყენებს ქმრის წინააღმდეგ დასაცავად და ცემის თავიდან ასაცილებლად. 80-იან წლებში ვხედავთ, რომ ქალის დანაშაულის სუბიექტმა მოიპოვა სოციალური შინაარსი ბიოლოგიური, ფიზიოლოგიური და ფსიქოლოგიური განმარტებების თავიდან აცილების გზით. ამ პერიოდში, ფართოდ მიღებულია მოსაზრება, რომ განათლება და სამუშაო შესაძლებლობები და პირობები, რომლებიც გაჩნდება ქალთა თავისუფლების მოძრაობასთან, შეცვლის ქალთა დანაშაულის განაკვეთებსა და ტიპებს. ზოგიერთი მკვლევარი მათ ინტერკულტურულ კვლევაში ამტკიცებდა, რომ ქალთა თავისუფლების მოძრაობის მიღმა, ქალი კრიმინალების მაჩვენებელი გაიზარდება, რადგან მოდერნიზაცია აღმოფხვრის გენდერულ როლებს შორის განსხვავებას. ამასთან, მათი შედეგები ამ მოსაზრებას არ უჭერს მხარს. გამოკვლევების ერთ-ერთი შედეგი აჩვენებს, რომ ქალის სიცოცხლის შეზღუდვა და

მათი ტრადიციული საშინაო როლები ზრდის დანაშაულებრივი ქმედებების შესაძლებლობებს, რომლებიც გულისხმობს ძალადობას ოჯახის სხვა წევრებზე.

სხვადასხვა გამოკვლევის შედეგად წარმოშობილ სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებასა და მსჯავრდებულ ქალთა შორის ურთიერთობის შესაძლებლობები: 1. ეკონომიკური განვითარების შედეგად, ბაზარზე საქონლის დივერსიფიკაცია და გავრცელება, საბითუმო სავაჭრო ცენტრების ზრდა, საკრედიტო ბარათების გამოყენებისა და მოხმარების გავრცელება ზრდის ქურდობისა და თაღლითობის შემთხვევებს, რაც ტიპიური ქალის დანაშაულია.

2. სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებასთან ერთად, ურბანიზაცია და ბიუროკრატიზაცია ასევე იწვევს სოციალური კონტროლის ინსტრუმენტების შემუშავებას. შედეგად, ქალთა კრიმინალური მაჩვენებლები უფრო მეტად აისახება დანაშაულის სტატისტიკაზე, განვითარებულ ქვეყნებში უფრო გამოვლინდება ვიდრე განუვითარებელი ქვეყნები.

კიდევ ერთ კვლევაში ხაზგასმით აღინიშნა, რომ ძალადობრივი დანაშაულისთვის მსჯავრდებულ ქალთა პროპორციის ზრდა არ შეინიშნება. ქურდობის, თაღლითობის, თაღლითობისა და მათხოვრობისთვის მსჯავრდებულ ქალთა პროპორციის ზრდა დაკავშირებულია მაღაზიათა ქურდობის ზრდასთან და ყალბი შემოწმების დანაშაულთან, რაც ტრადიციულ ქალთა დანაშაულშია. ამასთან, ზოგიერთი გამოკვლევის შედეგად დადგინდა, რომ გოგონებისა და ქალების უმეტესობა ატარებს მათ ტრადიციულ ფასეულობებს და არ უჭერს მხარს ქალთა თავისუფლების მოძრაობას. ამ მიმართულებით ჩატარებული კიდევ ერთი კვლევა არის ის, რომ დამოკიდებულება, რომელიც ქალთა თავისუფლებას უჭერს მხარს, გარკვეულწილად აიცილა ახალგაზრდა გოგონების მხრიდან დანაშაული.¹⁹

ავტორები, რომლებიც ფიქრობენ, რომ დანაშაულსა და ფსიქიკურ მდგომარეობას შორის კავშირი არსებობს, აცხადებენ, რომ ქალი, რომელიც ძალადობას ექვემდებარება, ფსიქოლოგიურად დაზიანებულია. ზოგი ავტორის აზრით, ძალადობრივ ოჯახებში ფსიქოლოგიური პრობლემების პროპორცია არ აღემატება ჩვეულებრივ ოჯახებს. თუმცა, ამტკიცებენ, რომ დაზარალებული ქალის ზოგიერთი ფსიქოლოგიური თვისება თავდასხმას თვითონ იწვევს. ქალისა და მამაკაცის დანაშაულის თვალსაზრისით კაცი უფრო აგრესიულია ვიდრე ქალი. როგორც ასეთი, დამნაშავე ქალი ფსიქოლოგიურად უნდა იყოს ატიპიური. გენდერსა და დანაშაულს შორის ურთიერთობის გათვალისწინებით, ჩანს, რომ ქალების დანაშაულის მაჩვენებელი მამაკაცებში უფრო დაბალია,

¹⁹Prof.Dr. İbrahim Balcioglu, Bilge Yayıncılık, Şiddet ve Toplum, İstanbul, 2001, 1. Baskı, s.49 vd. SUÇ VE KADIN. http://www.kriminoloji.com/Suc_ve_Kadin.Balcioglu.htm. უკანასკნელად იქნა ადამოწმებული. 03.07.2020.

ვიდრე ყველა საზოგადოებაში. ქალი კრიმინალების მაჩვენებელი ქვეყნიდან სხვა ქვეყანაში განსხვავდება სოციო-კულტურული სტრუქტურის განსხვავებების მიხედვით. არიან ისეთებიც, რომლებიც ამტკიცებენ, რომ პროსტიტუცია არის სოციალური სტრუქტურასთან დაკავშირებული მოთხოვნილება. ეს საჭიროება გამომდინარეობს ქალისა და მამაკაცის სექსუალური თვისებებისა. ერთი შეხედულებისამებრ, პროსტიტუცია სერიოზულად არ ახდენს გავლენას ეკონომიკური სისტემის ცვლილებებზე, იგი ითვლება, რომ უნივერსალურია დროისა და ადგილის შესაბამისად. ამ მიზეზით, პროსტიტუციის აღმოფხვრის ერთადერთი გზა სექსუალური წესების აღმოფხვრაა. ქალთა სოციალური როლების ზოგიერთმა მათმა დანაშაულების ჩადენამდე მიგვიყვანა და ამ დანაშაულების ჩადენის უფლებაც მისცეს. სოციალური ცვლილებების შედეგად ქალების როლმა ვერ დააშორა ისინი ტრადიციულ როლებს, როგორცაა დედობა და დიასახლისი. ვინაიდან ქალის დანაშაულის ნიღბიანი თვისება დიდწილად განსაზღვრავს ტრადიციულ როლებს, დანაშაულის მაჩვენებლის ზრდა არ არის, მაშინაც კი, თუ ქალის სოციალური ფუნქცია განსხვავდება.

შეიძლება ვიფიქროთ, რომ თუ ქალი იღებს ახალ როლებს საზოგადოების ეკონომიკურ და პროფესიული ცხოვრებიდან, ქალი კრიმინალების თანაფარდობა გარკვეულწილად გაიზრდება. უფრო მნიშვნელოვანიც არის, რომ ამ დანაშაულების ხასიათშია ცვლილებები და არა რაოდენობრივი. ქალმა უფრო ხშირად დაიწყო გამოჩენა, მოსყიდვა, თაღლითობა და ჯაშუშობის დანაშაული. კულტურულ-შედარებითი კვლევებით ირკვევა, რომ ქალთა თანაბარი უფლებები ყველა სფეროში აცილებს სხვაობას მათი დანაშაულის დონესა და მამაკაცთა დანაშაულის დონეს შორის. აღსანიშნავია, თუ როგორ აისახა ავტორიტეტის გამოყენება ქალთა და მამაკაცთა სამუშაო ადგილზე სახლისა და ოჯახის ურთიერთობებზე. სამსახურთან დაკავშირებული უფლებამოსილებები ასევე გავლენას ახდენს ცოლ-ქმრის პოზიციაზე სახლში. ეს აისახება ოჯახში იზრდება ოჯახში და გავლენას მოახდენს მომავალში მათ რისკზე აღქმის შესაძლებლობებზე. კვლევაში, რომელიც იკვლევს დანაშაულსა და სქესს შორის ურთიერთობას რასთან და სოციალურ კლასობრივ ცვლასთან ერთად, მსგავსება გამოვლენილია ქალთა და მამაკაცთა დანაშაულის ტენდენციის თვალსაზრისით, რომლებიც ერთი და იგივე კლასის წევრები არიან. განსაკუთრებით, მსგავსია ქალთა და მამაკაცთა სოციალური სტატუსი და კრიმინალური ორიენტაციები, რომლებიც მიეკუთვნებიან ქვედა შემოსავლის ჯგუფებს.

ქალთა მოძრაობის მიზნად ისახავს ქალებს, რომლებიც ქალების მიმართ ძალადობისა და აგრესიის ქცევაში არიან გამიზნული, მაგრამ ქალთა დანაშაული ასევე აქტუალური გახდა მთელი ისტორიის განმავლობაში. ქალთა დანაშაული კრიმინოლოგიის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პრობლემაა.

გარდა ამისა, ქალი დანაშაული ვლინდება, როგორც მნიშვნელოვანი იურიდიული ბიოფსიქსოციალური მრავალი განზომილებით, როგორცაა ოჯახში ძალადობა, ფრაგმენტაცია და სოციალური განადგურება.

თავი III. ქალ-დამნაშავეის კრიმინოლოგიურ-ფსიქოლოგიური შეფასება

3.1 სოციალურ ფსიქოლოგიური ასპექტები

ამ თავში განვიხილავთ ქალი დამნაშავეების სოციოლოგიურ, ფსიქოლოგიურ -კრიმინალურ შეფასებას, პრობლემის ანალიზს თუ რა იწვევს დანაშაულის ჩადენის მოტივაციას. ამ მხრივ კვლევები ჩაატარეს სადაც გამოკვლეულ იქნა 2008-2018 წლებში გამოცემული თურქული ჯურნალ-გაზეთები, რომელთა კვლევის შედეგად კრიმინოლოგებმა შეაფასეს ქალების მიერ ჩადენილი დანაშაულები უმეტეს წილად მსხვერპლ-ქალების მიერ არის ჩადენილი რომელთა მიზანი შურისძიებაა, მაგრამ არის შემთხვევებიც სადაც ქალი ლიდერები გვხვდებიან დანაშაულის სათავეში ამ შეფასების შედეგად, ქალები, რომლებიც დანაშაულის მსხვერპლი არიან მათ შეუძლიათ ჩაიდინონ მეტად მძიმე დანაშაულები.²⁰

ქალთა დანაშაულები ძირითადად გვევლინება, ქურდობაში, ტრეფიკინგის თანამონაწილეობაში, ისინი დანაშაულს ჩადიან შეცვლილი პირობებით. როგორც გამოძიება ადგენს ესმათი შემოსავლის ალტერნატიულ წყაროს წარმოადგენს.

გარდა ამისა ამ კვლევებს დიდი წვლილი მიუძღვნა“ ბი-ბი-სიმ”- აც, ვინაიდან ქალის მხრიდან ძალადობრივი გამოვლინება ამოუცნობ ფენომენად რჩებოდა დიდი ხნის მანძილზე, ვინ არის ქალი დამნაშავე რომელიც კლვას, უგულო დემონი თუ მსხვერპლი? ფსიქიკურად გაუწონასწორებელი საბედისწერო ადამიანი თუ მამაკაცის თანამზრახველი.

მამაკაცები ქალებთან შედარებით უფრო არიან ძალადობისკენ მიდრეკილნი, თუმცა თუ სტატისტიკური მონაცემებს გადავხედავთ, მაშინ დავინახავთ რომ, დამნაშავე ქალების ოდენობა ბოლო წლების განმავლობაში ბრიტანეთში საგრძნობლად მოიმატა. კვლევებმა აჩვენა, რომ 1999-2000 და 2007-2008 წლებში, იმ ქალთა რაოდენობა, რომლებიც დაკავებულები იყვნენ ძალადობრივი ქმედებებისთვის სამჯერ უფრო იყო გაზრდილი.

²⁰ Furkan Yıldız, Kadın ve Suç: Türkiye’de Kadın ve Organize Suç İlişkisi ASOBİD/AJOSS 03.01, 2019 , გვ.25
<http://static.dergipark.org.tr/article-download/7609/8a76/c58e/5d397cde65b15.pdf>

უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 03.07.2020

იმის მოსზრება, რომ ქალი შესაძლოა იყოს სასტიკი და ასევე მკვლელიც რა თქმა უნდა ცოტა არ იყოსდა შოკისმომგვრელია. მაგრამ რატომ? რატომ ვფიქრობთ ასე როცა ვამბობთ, რომ ქალიც იგივე უფლებებით სარგებლობს რითაც კაცი, რა განსხვავებაა მამაკაცისა და ქალის მიერ ჩადენილ ძალადობას შორის?

ამ ძალადობას ყველა სხვაგვარად აღიქვამს, ზოგი მიიჩნევს, რომ ნებისმიერი ქალი, რომელიც დანაშაულს ჩაიდენს ან ძალადობას გამოავლენს უნდა დაისაჯოს ან დაპატიმრდეს, მაგრამ რათქმაუნდა ეს მხოლოდ მოსაზრებაა, ხოლო უმეტესობა თვლის, რომ ამ პრობლემის თავიდან ასაცილებლად ქალები, რომლებიც ძალადობის სხვადასხვა სახეს ავლენენ საუკეთესო გზა მათთან საბრძოლველად მათი დახმარება და მხარდაჭერაა, ეს უფრო მნიშვნელოვანია ვინაიდან თუ გავითვალისწინებთ იმას, რომ ქალების მიერ ჩადენილი დანაშაული მეტწილად პარტნიორებზე ან მათზე მოძალადე პირებზე შურისძიებაა, ამიტომ აუცილებელია დანაშაულის ჩადენის მიზეზის დადგენა, ასეთი მიდგომა მოცემულ სურათს სრულიად ცვლის.

დღევანდელობაში ქალებს უფრო მაღალი და საპასუხისმგებლო თანამდებობები უკავიათ. არამხოლოდ ევროპაში ფიქსირდება ეს ტენდენცია არამედ მსოფლიოს იმ ქვეყნებში სადაც განვითარება ჯერ დაბალ დონეზეა. ხშირად ვლინდება ისეთი შემთხვევები, როდესაც ძლიერი ქალები ბოროტად იყენებენ თავიანთ სიმდიერეს ისეთი მიზნებისთვის რაც სხვებს ავნებს. ამას ვადასტურებთ ისტორიებიდან, რომ ისინი არიან არამხოლოდ თანამზრახველები არამედ დანაშაულის უშუალო ინიციატორები და შემსრულებლებიც. ამის დასტურად შემონახულია მსოფლიოს ისტორია სადაც არაერთი მტკიცებულებაა.

მაგალითისთვის გერმანიაში ნახევარ მილიონზე მეტი ქალი გაწვრთნეს ებრაელების მკვლელობისთვის, ომის დროს მოვალეა ჰქონდათ ქალებს ისინი იყვნენ მკვლელობის უშუალო შემსრულებლები და თანამონაწილეები. სასტიკად ხოცავდნენ, ქალებს, მამაკაცებს, მოხუცებს და არამხოლოდ, ასევე ახალგაზრდებს და ბავშვებსაც, განურჩევლად სქესისა. იმ პერიოდისთვის 3500-ზე მეტი ქალი ოსვენციმის საკონცენტრაციო ბანაკში მუშაობდა, მაგრამ აღსანიშნავი ფაქტია, რომ 3500- ქალიდან მხოლოდ ნაწილი წარდგა სასამართლო პროცესზე.

ბიბისის მიერ ჩატარებულ გამოკითხვებში ხედავთ იმ ფაქტებს, რომელც ამართლებს ზემოთქმულს, გამოკითხვები ჩატარებული იყო უშუალოდ დაზარალებულებთან, წამების მსხვერპლებთან, რომლებიც ყვებოდნენ თუ როგორ უყურებდნენ და არაფერს აკეთებდნენ ასევე

ხშირ შემთხვევაში ისინი უშუალოდ მონაწილეობას იღებდნენ ადამიანების წამებაში, ხოცავდნენ მათ და შემდეგ სხეულებს ანაწევრებდნენ.

3.2 ძალადობის ისტორია

ძველად ქალები, რომლებიც გამოირჩეოდნენ სიძლიერით და შეეძლოთ მკვლელობის ჩადენა, საზოგადოება მათ განსაკუთრებულ პატივს სცემდა, ამ ქალების მიმართ ჰქონდათ რიდი, ასეთი მაგალითსვით იყო ჟანა დარკი, იგი იყო ფრანგი მებრძოლი, სამეფო კართან არსებული დაპირისპირების გამო, მას დასწამეს ჯადოქრობა და ცოცხლად ცეცხლზე დაწვეს, თუმცა ის იმ დროისთვის მაინც სიძლიერის ეტალონად მიაჩნდათ და ბერისთვის მისაბამი იყო. მას შემდეგ საუკუნე გავიდა.

1970 წლიდან საზოგადოების ყურადღება მიიქცია მამაკაცების ძალადობრივმა ქმედებებმა ქალების მიმართ. ეს ძალადობა გადაიზარდა ოჯახურ, სექსუალურ და გენდერულ ძალადობებში რომელსაც განსხვავებული განმარტება მიეცა. რეალურად მამაკაცები უფრო მეტად არიან კანონდამრღვევები ვიდრე ქალები, ისინი ჩადენილი დანაშაულობების 80 პროცენტის მონაწილენი არიან, ასევე არიან რეციდივისტებიც, გახშირებული იყო შემთხვევები ცოლების მიმართ ჩადენილი სისასტიკეები მათ ძალადობის მსხვერპლად აქცევდნენ, რაც ხშირად მათში აღვიძებდა შურისძიებას.

ამერიკელ კრიმინოლოგთაგან ზოგიერთი აცხადებდა, აგრესიულ დანაშაულების რაოდენობას, რომელიც მიმართული იყო გენდერული ბალანსისკენ.

ქალების მიერ ჩადენილი დანაშაულობა გაიზარდა, მაგრამ არც ისე როგორც ეს ჩანდა, უმეტესად აღქმული იყო თითქოს ერგვარი სენსაცია, რომელმაც საზოგადოებაში დიდი რეაქცია გამოიწვია. ამ მოვენამ ერთგვარად სურათიც შეცვალა.

ინგლისში 1993-2005 წლებში ქალ მსჯავრდებულთა რაოდენობამ იმატა თითქმის სამჯერ. ამ წლების რაოდენობა აჭარბებდა 1990 წლების რაოდენობას 2000 ადამიანით. ქალებს ამხელდნენ

სხვადასხვა დანაშაულებებში არამართო სერიული მკვლელობებში, მათ ამხედენ ასევე წამლით ვაჭრობაში, ტრეფიკინგში, ორგანოებით ვაჭრობაში და ასევე სხვა ისეთ განსაკუთრებულ მძიმე დანაშაულებებში რასაც მამაკაცებიც ჩადიან.

„თუ სტატისტიკური მონაცემებით ვიმსჯელებთ, ქალ მსჯავრდებულებზე ჩადენილი დანაშაულების 5 პროცენტი მოდის. 2016 წლის მარტის მონაცემებით, ინგლისსა და უელსში ჩადენილი დანაშაულებიდან ერთი მეოთხედი ძალადობრივ ქმედებებს შეადგენდა. სტატისტიკის თანახმად, ქალების მიერ ჩადენილი დანაშაულები უკავშირდება მათ ახლობლებს, იმ მოწყვლად ჯგუფს, რომლებიც როგორც წესი მათზე გაცილებით სუსტები არიან. ესენია შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირები, ბავშვები და მოხუცები. აღსანიშნავია ისიც, რომ მსგავსი დანაშაულები როგორც წესი, არა საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილებში, არამედ სახლებში ხდება, სადაც ქალები არიან როგორც თანამონაწილეები, ასევე უშუალო შემსრულებლებიც. რამდენადაც უცნაურად არ უნდა ჟღერდეს, ხშირია შემთხვევები, სადაც გამოძიების შედეგად ირკვევა, რომ მოკლული ქალბატონის ახლობლები ხშირ შემთხვევაში ინფორმირებულები არიან შესაძლო დანაშაულის შესახებ. არსებობს უმარავი შემთხვევა, სადაც დაგეგმილი დანაშაულის შესახებ იცის მეუღლემაც და ოჯახის სხვა ახლობლებმაც.“²¹

„დიდი ბრიტანეთის სამეფო ინსპექციის კვლევის „ღირსების დანაშაულების მიხედვით საკმაოდ საინტერესო და პიკანტური დეტალები დადგინდა. კერძოდ ის, რომ ქალის სასქესო ორგანოზე გაკეთებული ოპერაციები და ასევე ძალდატანებული ქორწინებები გამომდინარეობს არა მხოლოდ მამაკაცის სურვილიდან, არამედ ქალის სურვილიდანაც. ამავე კვლევის თანახმად, დადგინდა, რომ ქალების მიერ ჩადენილი დანაშაულები და მათ შორის მკვლელობებიც შესაძლოა, ღირსების დაცვის ან მისი აღდგენის დაცვის მიზნით იყოს ჩადენილი, რაც მოვლენათა განვითარებას საკმაოდ საინტერესო იერსახეს აძლევს.“²²

თანამედროვე კვლევებიდან ჩანს ქალები რაოდენ როლს თამაშობენ ტერორისტულ აქტებში და ასევე სხვა დანაშაულებების განხორციელებაში, როგორცაა ადამიანებიც ვაჭრობა და მძიმე დანაშაულებების ჩადენა, თუმცა უნდა აღინიშნოს ის ფაქტიც, რომ ეს ამბავი ხშირად

²¹ კვირა მედიაპოლიტიკა, ვინ არის ქალი რომელიც კლავს – მსხვერპლი თუ უგულო დემონი? <http://kvira.ge/265419> 24.06.2016 უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 03.07.2020

²² იქვე, იბ.

მიჩქმალულია, რადგან ქაებს საზოგადოება აღიქვამს, როგორც მზრუნველობის და სიკეთის სიმბოლოდ და არა მძიმე დანაშაულებების ჩამდენი სერიული პირი, ამ დროს კი მას შეუძლია ჩადინოს ისეთი მძიმე დანაშაულებები როგორცაა მკვლელობა თუნდაც ახალშობილის, როდესაც თვითონ დედა ან უბრალოდ ქალია რომელიც როგორც ითქვა სიკეთის სიმბოლოდ აღიქმევა.

ხოლო ამ პრობლემის ძირითადი მიზეზი დღევანდელი მდგომარეობაა, რასაც საზოგადოებიდან ან საგაზეთო გამოცემებიდან კითხულობთ, როგორცაა ოჯახური ძალადობები, სქესობრივი ძალადობა, გარემო პირობები და უძლურობა. თუ ამ მიზეზებს მეცნიერულად შევისწავლით, ეს არის სოციალური კონტროლი და პატრიარქობა. ბავშვების აღზრდის პერიოდში გოგონებისა და ბიჭებისადმი დამოკიდებულებების განსხვავებები (სოციალიზაციის პროცესი) შემდგომში ჩნდება რეციკლირებით არასრულწლოვანთა დანაშაულის სახით.²³ ეს დამოკიდებულებები არის ოჯახური შეუთავსებლობა, სექსუალური ჩაგვრა და შევიწროება, ფიზიკური შეურაცხყოფა და ჩაგვრა. ასეთი საყოფაცხოვრებო მოვლენები არის სოციალური კონტროლი, სოციო-კულტურული სტრუქტურის პროდუქტი. მოკლედ რომ ვთქვათ, სოციალური კონტროლის ელემენტები მნიშვნელოვანი ფაქტორია, რომელიც აყალიბებს ქალთა განზრახვას და შესაძლებლობებს დანაშაულის ჩადენისკენ.

სოციალური კონტროლის კიდევ ერთი ასახვა, რომელიც ეფექტურია ქალთა დანაშაულის ჩადენის განზრახვისა და შესაძლებლობის შესახებ, არის დანაშაული. ექვემდებარება ქალებს, რომლებსაც არ აქვთ ან ვერ ახერხებენ დამუშავებასის ჩნდება ყოველგვარი ძალადობის „გამძლეობის“ განცდა. ეს გამძლეობა შეიძლება ჩამოთვლილი იყოს, როგორც ოჯახური ძალადობის გაძლევა, ორსულობა და სიცოცხლის შენარჩუნების და სხვ.

ხოლო როგორც ვთქვით აიან ძალადობის მსხვერლი ქალები, რომლებიც ჩადიან დანაშაულს , იმის გამო, რომ სხვა გზა არ აქვთ, არიან ასევე დამნაშავე ქალები, რომლებსაც მიდრეკილება აქვთ დანაშაულის ჩადენისკენ, ასეთია მაგალითად:

ერთერთ სტატიაში ეწერა სადაც ამბობს რომ:

²³ ქალთა უფლებები-მაიკლ კიმელი, თარგმანი თამთა მელაშილი, 23.12.2015
<https://emc.org.ge/ka/products/dzaladobis-genderi> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 18.06.2020

„1993 წელს, ჰოსპიტალ „ბევრლი ალიტის“ ექთანმა, რომელიც საზოგადოებაში ცნობილია როგორც „სიკვდილის ანგელოზი“, იმ დროში ერთ-ერთი ყველაზე საზარელი დანაშაული ჩადინა. სასამართლომ ის ოთხი ბავშვის მკვლელობაში ამხილა. ნავშვები იმ საავადმყოფოში მკურნალობდნენ, სადაც „სიკვდილის ანგელოზი“ მუშაობდა. ამავე წლის 5 მაისს, გაზეთმა „დეილი-ექსპრესმა“ დაწერა:²⁴

„საზოგადოებაში ექთანი ქალური მზრუნველობის სიმბოლოდ ასოცირდება. ეს არის ადამიანი, რომელიც დასნეულებულ პაციენტებს ეხმარება და თანადგომაც უცხადებს. სწორედ ამიტომ არის, რომ ექთანის მიერ ჩადენილი დანაშაული საზოგადოების დიდი ნაწილისთვის რთულად აღსაქმელია. ეს არის არაბუნებრივი, ამაზრზენი და სასტიკი. ექთნის მიერ ჩადენილი დანაშაული ყოველგვარ ბიოლოგიურ და მორალურ წესებს ეწინააღმდეგება“.²⁵

ის მოსაზრება, რომლებიც გაზეთმა გამოაქვეყნა, არა მხოლოდ ემოციურ ფონზე იყო დაწერილი, არამედ ფსიქოლოგიურ კონცეფციას ემყარებოდა, კერძოდ, ბიოლოგიურ ესენციალიზმს. ეს უკნაასკნელი კი გახლავთ თეორია, რომელის მიხედვითაც, ქალი უშუალოდ ადამიანის მოვლაზე და მზრუნველობაზეა დაპროგრამებული ადამიანია. ამავე თეორიის თანახმად, ქალი ეს არის ადამიანი, რომელსაც მკვლელობის ჩადენა და ტკივილის მიყენება არ ძალუძს.²⁶

რა თქმა უნდა, უდაოა, რომ მამაკაცები უფრო ხშირად ჩადიან დანაშაულს, მაგრამ რა არის ამის მიზეზი - არც გენეტიკური ფაქტორი, ფიზიკური სტრუქტურა, გონებრივი მონაცემები თუ სხვა რამ არ არის დადგენილი. თანამედროვე კვლევებმა ვერ შეამოწმეს, რომ ქალისა და მამაკაცის გონება სისტემისგან განსხვავებულად მუშაობს. ჯინა რიპონი, ესტონეთის უნივერსიტეტის ერთ-ერთი მკვლევარი, შესაძლებლობები, რომლებიც ახასიათებს ქალს და კაცს, როგორცაა ძალა კაცი და მგრძობიარე ქალი, შეიძლება ჰქონდეს ორივე პიროვნება. თუმცა, მსგავსების პროცენტული მაჩვენებელი შეიძლება საკმაოდ მაღალია.

²⁴ ქალთა უფლებები-მაიკლ კიმელი, თარგმანი თამთა მელაშილი, 23.12.2015
<https://emc.org.ge/ka/products/dzaladobis-genderi> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 18.06.2020

²⁵ იქვე.იხ

²⁶ კვირა მედიაპოლიტიკა, ვინ არის ქალი რომელიც კლავს – მსხვერპლი თუ უგულო დემონი?
<http://kvira.ge/265419> 24.06.2016 უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 02.05.2020

ჩვეულებრივ, მკვლელ ქალებს უწოდებენ "შეურაცხადებს", ზოგჯერ "გაფუჭებულს" უწოდებენ და ზოგჯერ მოქმედებებით აიხსნება, რომ ისინი შეიძლება მორალურად არიან განადგურებულნი. ხშირ შემთხვევაში, საზოგადოების ნაწილი თვალს ხუჭავს და თვლის, რომ მამაკაცის მხრიდან გამოვლენილი ასეც უნდა იყოს, მაგრამ როდესაც საქმე ქალს ეხება, ეს იშვიათად ხდება.²⁷

3.3 დანაშაულის ფსიქოლოგიურ-ტიპოლოგიური დაყოფა

მიზანშეწონილია ხაზგასმით ავლნიშნოთ გარკვეული ქმედებები რომლებიც დიდ როლს თამაშობენ დანაშაულის ჩადენის დროს ქალის პიროვნულობის ფსიქოლოგიური მახასიათებლების გარკვევა, რაც დაეხმარება გამოძიების ხარისხსა და ეფექტურობას, ქალის მიერ ჩადენილი დანაშაულების გამჟღავნებას, აქვს საკუთარი მახასიათებლები, რომლებიც დაკავშირებულია ფსიქოფიზიოლოგიურ თვისებებთან. ბრალდებულის სპეციფიკურ კატეგორია, მათ პირობები და პროცესები, რომლებიც გავლენას ახდენს დანაშაულის ჩადენის მიმდინარეობასა და კონტრაქტზე. გამოძიება სამეცნიერო ცოდნის ლოგიკა და კრიმინოლოგიური კვლევების საჭიროებები ცხადყოფს კრიმინალთა, მათ შორის ქალთა პიროვნების შესწავლის ტიპოლოგიურ მიდგომას გადაუდებელ აუცილებლობას. ტიპოლოგია აფიქსირებს არა მხოლოდ იმას, რაც ყველაზე ხშირად გვხვდება, არამედ ბუნებრივად, რაც ინდივიდის სოციალური განვითარების ლოგიკური შედეგია. დანაშაულის ჩადენის ქალთა ტიპოლოგია შეიძლება დაფუძნდეს სხვადასხვა კლასიფიკატორზე. ერთ-ერთი მათგანია დანაშაულის მექანიზმი. ის საშუალებას აძლევს დაადგინოს ფუნქციური ურთიერთობა კრიმინალის პიროვნებას, დანაშაულის საგანს და დარღვევას შორის, დანაშაულის წესით და კვალით.

ეს კლასიფიკატორი შეიცავს ისეთ სისხლისსამართლებრივ იურიდიულ ატრიბუტს, როგორცაა ქალის მიერ ჩადენილი დანაშაულის სახეობა, რაც შეიძლება დამატებითი ინფორმაციის ბაზა წარმოადგენს როგორც სრულ სტრუქტურირებულ, ისე სრულყოფილი სტრუქტურის აგებულ და

²⁷ ქალთა უფლებები-მაიკლ კიმელი, თარგმანი თამთა მელაშილი, 23.12.2015
<https://emc.org.ge/ka/products/dzaladobis-genderi> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 18.06.2020

მოკლებული კერძო საგამომიებო ტექნიკას. ლ.მ. შჩერბაკოვა, განასხვავებს დანაშაულის ჩამდენ ქალთა პიროვნულობის სამ ტიპის: ²⁸

სიტუაციური ტიპი (დაახლოებით 30%). ამ ტიპის სოციალური ორიენტაცია ძირითადად გამოხატულია, როგორც პოზიტიური კომპონენტი, უარყოფითი ორიენტაცია მინიმალურია. ამ ტიპის ქალებში კრიმინალის მექანიზმია აგრესია გამოწვეულია ტრავმული ან იმედგაცრუებული სიტუაციით ინდივიდის ურთიერთქმედებით. ყველაზე ტიპური სიტუაციები ძალადობრივი დანაშაულის გამოიხატება ქალის მხრიდან შვილის დაცვის დროს, (9%); მეუღლის ღალატი და ქორწინება, თანაცხოვრება (დანაშაულთა დაახლოებით 6%) სხეულის დაზიანება. ²⁹

არასტაბილური (შუალედური) ტიპი (45-50%). ამ ტიპისთვის არაჩვეულებრივია მუდმივი ან მნიშვნელოვანი დეფორმაციების არსებობა პიროვნების ორიენტაციის სტრუქტურაში. ბრალდებულ ქალებს ახასიათებთ ძირითადი აგრესიულობის გამოხატვის არარსებობა აგრესიის სტრუქტურული გამოხატულება ინჰიბიტორული მანიფესტაციით. ³⁰

სტაბილური (მავნე) ტიპი (16-20%). ორი ქვეტიპი გამოირჩევა. პირველი ხასიათდება მნიშვნელოვანი დეფორმაციით სოციალური ორიენტაციის სტრუქტურაში, პოზიტიური კომპონენტი სუსტად არის გამოხატული, პიროვნების სოციალურ-ფსიქოლოგიური მახასიათებლები არასტაბილური და წინააღმდეგობრივია. მეორე -კრიმინოგენური პიროვნების ტიპი. მისი ორიენტაცია დეფორმირებული და ძალიან ნეგატიურია. ამ ტიპში შედის მაღალი დონის ინდივიდები. აგრესიულობა, დაბალი ინჰიბირება პიროვნების სტრუქტურების აგრესია, დანაშაულები ჩადენილია შედარებით ნეიტრალურ სიტუაციებში. ამ კატეგორიის ქალებს უწოდებენ, როგორც „სუბიექტები პერსონაჟების აქცენტირების არასტაბილურ-ემოციურ ტიპებს“

31

დამცავი ტიპი. ასეთი ინდივიდები მუდმივი (ან ძირითადად მუდმივი) შფოთვის მდგომარეობაში არიან შფოთვები, რომლებიც მტრულ გავლენას ახდენენ და სხვებისადმი

²⁸ Т.Е. Щенина. К вопросу о криминалистической типологии женщин-преступниц, <https://cyberleninka.ru/article/n/k-voprosu-o-kriminalisticheskoy-tipologii-zhenschin-prestupnits/viewer> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 19.06.2020 გვ. 80

²⁹ Т.Е. Щенина. К вопросу о криминалистической типологии женщин-преступниц, <https://cyberleninka.ru/article/n/k-voprosu-o-kriminalisticheskoy-tipologii-zhenschin-prestupnits/viewer> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 15.05.2020 გვ.81

³⁰ იქვე იხ. გვ.81

³¹ იქვე იხ. გვ.82

უნდობელ დამოკიდებულებას, რაც თავის მხრივ იწვევს სხვებისგან "დაშორების" არაცნობიერ სურვილს. ეს არის უნდა დავაღწიოთ უარყოფითი ემოციები, რომ შეიძლება აიხსნას ქალები ამ ტიპის ჩადენილი მრავალი აგრესიული, გამონაყარი აქტების იმპულსური ხასიათის, აფექტური აფეთქებები, ხშირად ვითარდება მალადობრივი დანაშაული, ჩადენილი, უმნიშვნელო შემთხვევების დროს.³²

დამტკიცების ტიპს მოიცავს ქალები, რომელთა კრიმინალურ ქცევას განსაზღვრავს პიროვნული თვისებები, როგორცაა ამბიცია და განსაზღვრა. მათი მიზნების მისაღწევად, ისინი იყენებენ სხვებზე ზემოქმედების სხვადასხვა ტექნიკასა და მეთოდებს, რომლებიც ხელმძღვანელობენ დევიზით "ბოლომდე ამართლებს საშუალებებს". ვ.ნ კუდრიავეცევას თანახმად, ასეთი ქალების მიერ ჩადენილი დანაშაულები არ არის მიღწევის საშუალება ნებისმიერი რაციონალური მიზნები, მაგრამ წარმოადგენს "თავისთავად დასრულებას", თქვენი "მე" -ს მანიფესტის მცდელობას. სხვების ინტერესების საწინააღმდეგოდ.³³

დამნაშავე. დამნაშავეებს ახასიათებთ ინდივიდის არსებობა ღირებულებების შიდა მასშტაბი, რომელიც განსაზღვრავს მათი ქცევის ხაზს და პირად პოზიციას. შურისმაძიებელი რეაქცია, ბოროტების დასჯის სურვილი (ხშირად წარმოსახვითი) არის ფუნდამენტური და სახელმძღვანელო მოტივები. დანაშაულის შინაგანი მნიშვნელობა არ არის გამოხატული მხოლოდ სამართლიანობის აღდგენაში, მაგრამ და რომ დაზარალებულმა იცოდა სასჯელის ფაქტის და მიზეზების შესახებ. ბევრი მსჯავრდებული ამბობს, რომ თუ კვლავ მოუწევთ მსგავსი სიტუაციის გავლა, ისინიც იგივე გააკეთებენ. ჩვენს მიერ მოპოვებული მონაცემები კვლევის დროს ქალები, რომლებიც იხდიან სასჯელს სასჯელადსრულების სახელმწიფო გამოსწორების კოლონიაში.³⁴

დამოკიდებულ პიროვნულ ტიპს ახასიათებს ისეთი თვისებები, როგორცაა დაბალი თვითშეფასება, შინაგანი დაუცველობა, რომელიც მოიცავს ზრუნვისა და ყურადღების საჭიროებების მაღალ დონეს. მათთვის საკუთარი შესაძლებლობების მთავარ კრიტერიუმს წარმოადგენს მხოლოდ სხვებზე ორიენტირება, მათ მოსაზრებებზე და შეფასებებზე. ქალ

³² Т.Е. Щенина. К вопросу о криминалистической типологии женщин-преступниц, <https://cyberleninka.ru/article/n/k-voprosu-o-kriminalisticheskoy-tipologii-zhenschin-prestupnits/viewer>

უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 15.05.2020 გვ.82

³³ იქვე იხ. გვ.83

³⁴ იქვე იხ. გვ.83

დამნაშავეთა ეს ტიპი გათვალისწინებულ უნდა იქნას დანაშაულის გამოძიების ტაქტიკისა და მეთოდების ჩარჩოებში, კრიმინოლოგიური კვლევების წარმოებაში.³⁵

³⁵ Т.Е. Щенина. К вопросу о криминалистической типологии женщин-преступниц, <https://cyberleninka.ru/article/n/k-voprosu-o-kriminalisticheskoy-tipologii-zhenschin-prestupnits/viewer> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 19.06.2020 გვ. 84

თავი IV. ქალთა დამნაშავეობაზე ქართული და საერთაშორისო კანონმდებლობა

4.1 ქალი დამნაშავეების პრივილეგიები სასჯელის შეფარდების დროს უცხოური კანონმდებლობით

წინა თავიდან გამომდინარე ლოგიკურად ემყარება სისხლის სამართლის პროცესში არსებითი კანონის დებულებებს. ქალების მიერ ჩადენილი დანაშაულების შემთხვევებში გამოყოფილია ორი ძირითადი ტიპი: 1) ორსული ქალი და მცირეწლოვანი ქალი და 2) ქალი, რომელსაც ჰყავს მცირეწლოვანი, რომელიც გავლენას მოახდენს წინასწარი გამოძიების ჩატარებას ამ კატეგორიის სისხლის სამართლის საქმეებში. ამ ტიპებში განსაკუთრებულ ყურადღებას ვაქცევთ მცირეწლოვანი ბავშვების დედაებს. მიგვაჩნია, რომ აუცილებელია დაჯგუფება: ორსული ქალები; 3 წლამდე ასაკის ბავშვებიანი; ქალები 14 წლამდე ასაკის ბავშვებიანი და ქალებთან რომლებსაც 18 წლამდე ასაკის ბავშვები ყავთ; დაქორწინებული ქალები არასრულწლოვნებით შვილები და მარტოხელა დედები. ეს იმის გამო ხდება, რომ ქალი და ბავშვი პრაქტიკულად განუყოფელია. ქალი ვალდებულია აღზარდოს მცირეწლოვანი შვილი, მაგრამ მისი ასაკიდან გამომდინარე, განსხვავდება დედა და შვილს შორის კომუნიკაციის ხარისხი. თუ სამ წლამდე კომუნიკაციას აქვს ბიოლოგიური ხასიათი, რაც გავლენას ახდენს ბავშვის ფიზიკური და გონებრივი განვითარების ფორმირებაზე, შემდეგ სამი წლის შემდეგ აქცენტი უკვე კეთდება დედის გავლენაზე, ბავშვის, როგორც საზოგადოების წევრის პიროვნების ჩამოყალიბებაზე. ნეგატიური შედეგები აისახება არა მხოლოდ დედაზე, არამედ ბავშვზე.

იმ ქალთა ტიპში, რომელთაც არ ჰყავთ მცირეწლოვანი შვილები, განვასხვავებთ ჯგუფს: ოჯახის ქალები, რომლებსაც არ ჰყავთ შვილები; ოჯახი სრულწლოვანი ასაკის ქალები; მარტოხელა ქალი; ქალები რომლების პასუხისმგებლობაში შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებია დამოკიდებული, მოხუცებული მშობლები; მარტოხელა ქალები რომელთაგან დამოკიდებულნი არიან შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირები, ხანდაზმული მშობლები. დანაშაულის გადაწყვეტისას ქალებში ჩარევის შემთხვევაში აუცილებელია წინასწარ განვიხილოთ შესაძლო შედეგები მოდიან მათთან ეს დამოკიდებულია, რომ სასურველია მიიღონ ზომები ამ პირთა უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად. ქალის მიკუთვნება ამ ერთ – ერთ სახეობას მნიშვნელობა აქვს წარმოებაში

სისხლის სამართლის საქმე. რუსეთის ფედერაციის სისხლის სამართლის კოდექსი ითვალისწინებს ქალთა მიმართ სასჯელის სპეციფიკას, მცირეწლოვანი შვილების ყოლა. არასრულწლოვანი შვილების ყოფნა ასევე უნდა იქნას გათვალისწინებული საპროცესო იძულებითი ზომების გამოყენების, ცალკეული საგამოძიებო მოქმედებების ჩატარების და სისხლის სამართლის საქმეში გადაწყვეტილების მიღებისას. გამოყენებული ნებისმიერი იძულებითი ღონისძიება ქალის წინააღმდეგ იმოქმედოს მის შვილზე, რომელიც არავითარ შემთხვევაში არ უნდა იყოს მძევლად მიღებული გადაწყვეტილებით.

საპროცესო გადაწყვეტილებების მიღებისას სისხლის სამართლის საქმეში, დამოკიდებულია ქალის პიროვნულობის ტიპზე - ბრალდებულის თანამშრომლობაზე საგამოძიებო ორგანოებთან და საპროცესო მოქმედებების ჩატარების დროს აგრეთვე სასჯელის დროს. როდესაც ქალი იღებს განსაკუთრებული სოციალური პოზიციას საზოგადოებაში როგორცაა დედობა. ეს ფიზიოლოგიური თვისება აისახება გარკვეულ სიტუაციებში მისი პიროვნებისა და ქცევის ფორმირებაში. სისხლის სამართლის პროცესის განხორციელებასთან დაკავშირებული ნებისმიერი შეზღუდვა აისახება არა მხოლოდ მასზე, არამედ მის შვილებზე, რა უნდა განიხილოს ქალთა მიმართ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. რუსეთის ფედერაციის სისხლის სამართლის კოდექსის დებულებების გათვალისწინებით, მისი ნორმების გამოყენების სპეციფიკა დაკავშირებულია ქალთა ტიპების იდენტიფიცირებაზე.

როგორცაა: 1) ორსული და მცირეწლოვანი ქალი, ხოლო 2) ქალი, რომელსაც არ ჰყავს მცირეწლოვანი შვილები. ატრიბუცია ამ ჯგუფებიდან ერთ – ერთი ქალის მნიშვნელობა სისხლის სამართლის პროცესში რაც შეეხება მას.

4.2 სასჯელის გადავადების ინსტიტუტი ქართული და ევროპული სამართლის შედარებითი ანალიზით

ქართულ კანონმდებლობაში ქალი დამნაშავეები ასე, რომ ვთქვათ პრივილეგიებით სარგებლობენ სასჯელის შეფარდების დროს, განაჩენის აღსრულების გადავადებით. განაჩენის აღსრულების გადავადება თავდაპირველად წარმოადგენდა პროცესუალურსამართლებრივ ინსტიტუტს თავიდან მას სამხედრო მოსამსახურეებზე იყენებდნენ, იმ პირებზე რომლებიც ომიანობის დროს გამოსადეგნი იყვნენ სამხედრო სამსახურში. შემდგომ გამოჩნდა საჭიროება სასჯელის გადავადების. 1977 წლიდან კი გაფართოვდა საპროცესო კოდექსით იმ პირების

მიმართ, რომლებისთვისაც შეიძლება გამოყენება, ესენი იყვნენ ფეხმძიმე ქალები და ქალები რომელთაც ჰქონდათ მცირეწლოვანი ბავშვები.³⁶

შემდგომ უკვე საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 283-ე მუხლიში ჩამოთვლილია სასჯელის მოხდის გადავადებაზე, ძირითადად რომელ შემთხვევებშია დასაშები განაჩენის აღსრულების გადავადება, კერძოდ სსსკ-ის 283-ე მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის ახალი რედაქციით განაჩენის გადავადება ხდება თუ პირი იმ მომენტისთვის ორსულადაა ან მშობიარობის შემდეგ 1 წლამდე შვილი ჰყავს. ხოლო ამავე მუხლის მე-5 ნაწილით : „თუ მსჯავრდებული უარს იტყვის შვილზე ან თავს აარიდებს შვილის აღზრდას მას შემდეგ, რაც იგი გააფრთხილა პრობაციის ბიურომ, განაჩენის აღსრულების გადავადების გადაწყვეტილების გამომტან სასამართლოს შეუძლია ზეპირი მოსმენის გარეშე, განჩინებით, პრობაციის ბიუროს წარდგინებით გააუქმოს სასჯელის მოხდის გადავადება და მსჯავრდებული სასჯელის მოსახდელად გაგზავნოს განაჩენით დანიშნულ ადგილას.³⁷

იგივე შინაარსით მოცემულია საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 75-ე მუხლში, რომელი ითვალისწინებს: „სასამართლოს შეუძლია გადაუვადოს სასჯელის მოხდა ორსულ ქალს, მშობიარობის შემდეგ 1 წლამდე.

2. თუ მსჯავრდებული უარს იტყვის შვილზე ან თავს აარიდებს შვილის აღზრდას მას შემდეგ, რაც იგი გააფრთხილა დანაშაულის პრევენციის, არასაპატიმრო სასჯელთა აღსრულებისა და პრობაციის ბიურომ, სასამართლოს შეუძლია ამ ორგანოს წარდგინებით გააუქმოს სასჯელის მოხდის გადავადება და მსჯავრდებული სასჯელის მოსახდელად განაჩენით დანიშნულ ადგილას გაგზავნოს.

3. როდესაც შვილი 1 წლის ასაკს მიაღწევს, სასამართლო გაათავისუფლებს მსჯავრდებულს სასჯელის მოუხდელი ნაწილის მოხდისაგან ან სასჯელის მოუხდელ ნაწილს შეუცვლის უფრო მსუბუქი სახის სასჯელით ანდა მიიღებს გადაწყვეტილებას მსჯავრდებულის სასჯელის მოუხდელი ნაწილის მოსახდელად შესაბამის დაწესებულებაში დაბრუნების შესახებ.

³⁶ მართლმსაჯულება და კანონი, 2017, გვ. 7 <http://www.library.court.ge/upload/martlmsajuleba-da-kanoni-2017w-n4.pdf>

³⁷ საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი, 2019 წ.

4. თუ მსჯავრდებული სასჯელის მოხდის გადავადების პერიოდში ახალ დანაშაულს ჩაიდენს, სასამართლო მას დაუნიშნავს სასჯელს ამ კოდექსის 61-ე მუხლით გათვალისწინებული წესით.³⁸

ასევე 283-ე მუხლის მე-6 ნაწილის თანახმად : „როდესაც მსჯავრდებულის შვილი 1 წლის ასაკს მიაღწევს, განაჩენის აღსრულების გადავადების გადაწყვეტილების გამომტანი სასამართლო ზეპირი მოსმენის გარეშე, განჩინებით ათავისუფლებს მსჯავრდებულს სასჯელის მოუხდელი ნაწილის მოხდისაგან ან სასჯელის მოუხდელ ნაწილს შეუცვლის უფრო მსუბუქი სახის სასჯელით, ანდა მიიღებს გადაწყვეტილებას სასჯელის მოუხდელი ნაწილის მოსახდელად. მსჯავრდებულის შესაბამის დაწესებულებაში დაბრუნების შესახებ.“³⁹

თითქმის ყველა ქვეყნის კანონმდებლობას აქვს დანაწესი სასჯელის მოხდის გადავადებაზე. ევროპის ქვეყნების სისხლის სამართლს რომ გადავხეოთ შემდეგი სურათი დაგვხვდება: ზუსტად ქართული სისხლის სამართლის კოდექსის 75-ე მუხლს გავს, სან-მარინოს სისხლის სამართლის კოდექსში არსებული მუხლი, რომელიც გულისხმობს მცირეწლოვანი ბავშვის და ორსული ქალის შემთხვევაში სასჯელის გადავადებას.⁴⁰ საზღვარგარეთის ქვეყნების კანონმდებლობისთვის უმეტესწილად, სასჯელის გადავადებისთვის დამახასიათებელია ზოგადი ინსტიტუტი მაგალითისთვის, სასჯელის არსრულების გადავადება (ბულგარეთი, იაპონია, საფრანგეთი, პოლანდია, მექსიკა, კორეა,), ხოლო განაჩენის აღსრულების გადავადება (არასრულწლოვნებთან მიმართებაში შვეიცარია), პირობით გადავადება სასჯელის აღსრულებისას (ბოლივია, გვატემალა, სან-მარინო, ბრაზილია, პოლონეთი,) სასჯელის გადავადება პატიმრებზე (ფინეთში), განაჩენის აღსრულების გადავადებაზე (ავსტრალიაში), სასჯელის შეჩერება ხდება გამოსაცდელი პერიოდით (გერმანიაში), პირობით მსჯავრზე (იაპონიაში და შვედეთში), სასჯელის აღსრულების შეჩერება ხდება (ესპანეთში), პრობაცია (აშშ-ში, ინგლისში, შვედეთში), სასჯელის მოხდისაგან პირობითად თავისუფლდებიან (ავსტრიაში), ხოლო სისხლისსამართლებრივი

³⁸ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი, <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/16426?publication=222>

³⁹ საქართველოს კანონში „საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი“ ცვლილების შეტანის შესახებ - განაჩენის აღსრულების გადავადება. მიღების თარიღი 19/11/2013.

<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/2083564?publication=0> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 03.07.2020

⁴⁰ მართლმსაჯულება და კანონი, 2017, გვ. 8 <http://www.library.court.ge/upload/martlmsajuleba-da-kanoni-2017w-n4.pdf>

პასუხისმგებლობისაგან პირობითი გათავისუფლება ხდება(არგენტინაში), სასჯელის დანიშვნის გადავადება აქვთ (რუსეთს) და ა. შ ⁴¹

სხვადასხვა ქვეყნის მაგალითის გამოყენებით, შეიძლება გამოვიტანოთ დასკვნა, რომ გადავადების პირობის ერთი მხარე ეკუთვნის ქმედებას ხოლო მეორე მხარე დამნაშავეს პიროვნებას უკავშირდება. ეს ერთობლიობა ასე შეიძლება დავაჯგუფოთ: 1. ის პირობები, რომლებსაც კავშირი აქვს ჩადენილ ქმედებასთან და მის ხასიათთან, რომლისთვისაც პირი მსჯავრებულია 2. და პირობები, რომლებსაც ახასიათებს სასჯელის ფორმა ჩადენილი ქმედებებისთვის; 3. ის პირობები, რომლებსაც კავშირი აქვს დამნაშავესთან მის პიროვნულ თვისებებთან ან მისი ცხოვრების წესთან. ამრიგად გადავადების ინსტიტუტის სამართლებრივშედეგებითი ანალიზი გვამღვს საშუალებას შევადაროთ ერთმანეთს მსოფლიო ქვეყნების სხვადასხვა სამართლებრივ სისტემებში არსებული და დამკვიდრებული წესები. შეიძლება გასათვალისწინებელ იქნას კონტინენტური იმ სამართლის ქვეყნების და პოსტსაბჭოთა (გერმანია, ესპანეთი, საფრანგეთი, ჰოლანდია, პოლონეთი, შვეიცარია, ბულგარეთი და სხვ.), და ანგლოსაქსურ სამართლის ქვეყნების (აშშ, ინგლისი,ავსტრალია) ქვეყნის მაგალითები.⁴²

ხოლო ჩვენი მეზობელი ქვეყნი კანონმდებლობა ანუ თურქული კანონმდებლობა ავტორის თქმით: ზოგადად, ის ფაქტი, რომ დამნაშავე ქალები ან კაცები არიან არ აქვს მნიშვნელობა. მიუხედავად იმისა, რომ ეს არის საფუძველი, არსებობს ასეთი დანაშაულები, მხოლოდ ამ ქალებს შეუძლიათ ჩადენილი დანაშაულები. ეს მხოლოდ ქალების მიმართ შეიძლება განხორციელდეს. ამრიგად, ზოგიერთი თვისება შეიძლება მოიძებნოს ქალის მხრიდან დამნაშავედ ან მსხვერპლად ყოფნის თვალსაზრისით. ზოგიერთი დანაშაულის დამნაშავე მხოლოდ ქალები შეიძლება იყვნენ, ან შეიძლება გამოძიებული იყოს თუ არა ის დანაშაულები, რომელთა დამნაშავე ქალები არ შებუნებით და ზოგჯერ მხოლოდ სამართლებრივი წესრიგის შესაბამისად, თუ ზოგიერთი საქმიანობა მხოლოდ ქალების მიერ ხორციელდება, როგორც ეს საქმიანობა მოითხოვს თუ არ განხორციელდება დანაშაულად მიიჩნევა, ლოგიკურია იმის მიღება, რომ ამ დანაშაულის ჩადენა მხოლოდ ქალებმა შეუძლიათ. ბავშვის დაბადება ბუნებრივია, ქალებს ეძღვნება.⁴³

⁴¹ მართლმსაჯულება და კანონი, 2017, გვ. 9 <http://www.library.court.ge/upload/martlmsajuleba-da-kanoni-2017w-n4.pdf>

⁴² იქვე. იხ. გვ. 9

⁴³ Prof.dr. öztekin tosun, suç ve kadın

<https://cdn.istanbul.edu.tr/file/1CD58DF90A/4839CFDC173E40D6A26FC69F0083EAFC?> გვ. 35

რადგან ეს არის ის საქმიანობა, მხოლოდ ქალებს შეუძლიათ ჩაიდინონ დანაშაული ბავშვების მიტოვება და სხვა ამდაგვარი დანაშაულები ხოლო კაცს ამ ქმედებაზე პასუხისმგებლობა მხოლოდ მონაწილეობის ნაწილში ეკისრება. მსგავსი რამ, ზოგიერთ შემთხვევაში ეს არ არის ბუნება, არამედ ამ ქვეყნის კანონი.

ზოგიერთი მოქმედება, რომლებიც მხოლოდ ქალებს შეუძლიათ ჩაიდინონ, არ დაითანხმა, რომ მამაკაცებს შეუძლიათ ჩაიდინონ ეს ქმედებები, ან დანაშაული ის ითვლიდა. მაგალითად, თურქული სისხლის სამართლის კოდექსის 420-ე მუხლის თანახმად, პროსტიტუცია პროსტიტუციის მიზანია ღია სივრცეებში, სადაც ფართო საზოგადოება, ან ნახევრად ღია სივრცეებში, სადაც საზოგადოების დასახიჩრება ძალადობით შეიძლება ... ქალები, რომლებიც ჩაიდან ამ დანაშაულს თავისუფლების აღკვეთით ისჯებიან ერთი თვიდან ექვს თმემდე ჩვეულების სახით, რომელსაც პიესა ქალს უწოდებენ.⁴⁴

არსებობს სხადასხვა აზრი მაგალითად გაუპატიურების დანაშაულში სიტუაცია საკამათოა. მიუხედავად იმისა, რომ ეჭვგარეშეა, რომ ეს დანაშაული არის კაცის მიერ ცადენილი რომელიც შეუძლია კაცმა ჩაიდინოს. ამტკიცებენ, რომ ქალი შეიძლება იყოს დამნაშავე, იტალიურ დოქტრინალურ მოძღვრებაში დომინანტური შეხედულებაა ის, რომ ქალი შეიძლება ასევე იყოს გაუპატიურების დანაშაულის ჩამდენი. ხოლო ფრანგულ მოძღვრებაში, თუ ქალი აიძულებს მამაკაცს აიძულოს სექსუალური ურთიერთობა, გაუპატიურების დანაშაული არა, მაგრამ ითვლება, რომ გაუპატიურება ბრალდება უნდა იყოს. დონმეზერიი თურქული დოქტრინაში, სექსუალური ძალადობა მხოლოდ მამრობითი ხასიათისაა იგი ირწმუნება, რომ ქალს არ შეეძლო გაუპატიურება, მაგრამ აიძულებდა მას გაუპატიურებინა, თუ იგი აიძულებდა მამაკაცს ჰქონოდა სექსუალური ურთიერთობა. ჩვენი აზრით, სიტუაცია ამ გზით უნდა იქნას მიღებული. ამ ქმედების თავიდან აცილების მიზეზი არ უნდა იყოს მამაკაცის სიმშვიდის ამ გზით დაკარგვა. ანალოგიურად, მხოლოდ მამაკაცებს შეუძლიათ ჩაიდინონ ყალბი დანაშაული, რომ მე მას ავიღებ. იმის გამო, რომ კანონის თურქული სისხლის სამართალი 423-ე მუხლში⁴⁵ „ისჯება, რომ მე ვიღებ მას“ და ისჯება ამ დე ფაქტო ოპერატორისთვის. ამ დანაშაულის დამუშავების მიზნით, ქალწული უნდა დაშრეს სასქესო კიდურით; ამასთან დაკავშირებით, არ არის მიღებული, რომ ეს დანაშაულია ჩადენილი, ამ თვალსაზრისით, ქალები შეუძლებელია ამ დანაშაულის ჩამდენები

⁴⁴ Prof.dr. öztekin tosun, suç ve kadın

<https://cdn.istanbul.edu.tr/file/1CD58DF90A/4839CFDC173E40D6A26FC69F0083EAFC?> გვ. 35

⁴⁵ იქვე, იბ.

იყვნენ. კანონით ისჯებოდა ქალები იმ სამეზობლოში, სადაც ქალები მდებარეობს (მ. 422).⁴⁶ როგორც ჩანს, ამ დანაშაულის დამნაშავე ქალია კაცი თავის ტანსაცმელშია. ამ მიზეზით, ამ დანაშაულის დამნაშავე არ შეიძლება იყოს ქალი. სადაც კაცები არიან, ქალი მამაკაცის ტანსაცმელში თუ ეს მოხდება, ამ დანაშაულის ელემენტები არ არსებობს. ვარაუდობენ, რომ ზმნის წარმოქმნის და ჩამორთმევის აქტებს მხოლოდ მამაკაცები შეიძლება ჩაიდინონ. ვინაიდან მიღებულია, რომ გატაცება და დაკავება დანაშაულს ჩაუტარდებათ ქალებს, როგორც კვარცხლბეკს, მაგრამ მამაკაცებისთვის, თუ ისინი მცირეწლოვანია, ხაზგასასმელია ამ დანაშაულის ჩამდენი ქალის მხრიდან ქალის ალბათობა.⁴⁷

თუ მსხვერპლი პატარა ბიჭია ასაკით ქალი შეიძლება იყოს დამნაშავე. თუ დაზარალებული ქალია, ის ფაქტი, რომ ქალი დამნაშავეა, იქნება ეს ექსკლუზიური (არა ქორწინების მიზნით), ქალი, რომელსაც სქესობრივი კავშირი აქვს შეიძლება გაუქმდეს სხვა ქალის გატაცება.

ამ მხრივ, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ქალი შეიძლება იყოს მსხვერპლი, ჩვენ ყურადღებას გავამახვილებთ იმაზე, ქალები, რომლებსაც არ შეუძლიათ მსხვერპლი გახდნენ. ზოგიერთი დანაშაული მხოლოდ ბუნებით შეიძლება იყოს ქალთა მიმართ ჩადენილი. ზოგიერთი მიღებულია, რომ ზმნების დამუშავება შესაძლებელია მის წინააღმდეგ. მაგალითად, მე მატყუებენ, რომ ბუნებაში ხურმენს ვიყიდი და დავამარცხებ. შეუძლებელია ამ ზმნის დადება მამაკაცის მიმართ; რადგან ქალიშვილობა არის თვისება, რომელიც მხოლოდ ქალებში გვხვდება. გარდა ამისა, ზოგიერთი მოძრაობა, რომელიც ასევე შეიძლება მამაკაცისკენ იყოს მიმართული, მხოლოდ ქალებისაკენ შეიძლება იყოს მიმართული. სასჯელი შეიძლება მიღებულიყო. მართლაც, სიტყვები ყოველ შემთხვევაში, სროლისა და გატაცების შემთხვევაში, სიტუაცია, როგორც ბაზა, ამ ცენტრშია. გამოცხადების მოქმედება ხორციელდება ქალების მიმართ; როდესაც კაცები ლაპარაკობდნენ, კანონს არ მიაჩნდა ამ საქციელის დასჯა, როგორც წესი. ეს დანაშაულია, თუ მამაკაცებს ესაუბრები მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ისინი „ახალგაზრდები არიან“. გატაცებისას კანონში ნათქვამია, რომ ეს ქმედება განხორციელდება ქალების მიმართ, ამ სიტყვებით: ” გაიტაცებს ქალს ან მალავს მას სადმე .”⁴⁸

⁴⁶ Prof.dr. öztekin tosun, suç ve kadın

<https://cdn.istanbul.edu.tr/file/1CD58DF90A/4839CFDC173E40D6A26FC69F0083EAF?> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 02.07.2020 გვ. 36

⁴⁷ იქვე, იხ. გვ. 38

⁴⁸ იქვე იხ. გვ 39

ამრიგად, ქორწინების მოქმედება, როგორც კვარცხლბეკი გატაცების ან სენსუალურობის მიზნით, წარმოადგენს დანაშაულს მხოლოდ ქალების მიმართ ჩადენის დროს; არ არის დასჯადი მამაკაცის მიმართ ამ საქციელის ჩადენა. ამასთან, გამონაკლისი ისჯება მაშინ, როდესაც დანაშაული მამაკაცის მიმართაც არის ჩადენილი. იმ შემთხვევაში, თუ მამაკაცი არის არასრულწლოვანი, კანონი გაფართოვდა, რომ ნიშნავს „არასრულწლოვნებს“, ვიდრე ქალი ტერმინია. საკამათოა, უნდა იყოს ქალი გაუპატიურების აქტების მსხვერპლი. საფრანგეთში, ეს არ არის მხოლოდ გაუპატიურება, როდესაც ის მამაკაცზე კეთდება, სადაც აქტის გაკეთება შესაძლებელია ქალებზე, არამედ ის განთავსებულია მოძღვრებასა და პრაქტიკულ სართულზე, სადაც ლაპარაკია რაციონალობის დანაშაულზე.

გასაგებია, რომ ზოგიერთ დანაშაულში, თუ ქალი შეიძლება იყოს მსხვერპლი, შეიძლება პირიქით დადგინდეს, თუ არა, რომ ქალი შეიძლება იყოს მსხვერპლი, თუ არა, იქნება უარყოფითი პასუხები. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, თუ ზოგიერთი დანაშაული არის დანაშაული, რომლის ჩადენაც შესაძლებელია მხოლოდ კაცების მიმართ, და არა ქალების მიმართ, ამ კითხვაზე შეიძლება პასუხი დადებითად მივიღოთ. გენერალი სინამდვილეში, არსებითია, რომ არ არსებობს ისეთი დანაშაული, რომლის განხორციელებაც მხოლოდ მამაკაცთა მიმართ შეიძლება. ამის საპირისპიროდ, მიუხედავად იმისა, რომ ეს არ არის აუცილებელი ბუნებისთვის, კანონით

„ბრძანების თანახმად, შესაძლებელია, რომ დაზარალებულები არ იყვნენ ქალები ხელოვნებაში და მამაკაცებში თავდადებული ნამუშევრები. ოპოზიციის ბაზა იმ ადგილებში, სადაც სამხედრო სამსახური დაცულია მამაკაცებისთვის, აცრის შეურაცხყოფისთვის და ა.შ. ყოველთვის ისეთ სიტუაციებში, როგორცაა კაცები უნდა იყვნენ ჩართულნი.“⁴⁹

სასჯელის კუთხით ადამიანები, ვინც მონაწილეობენ სისხლის სამართლის პროცედურაში, შეიძლება იყვნენ მამაკაცი, ასევე ქალი ... მოსამართლის, პროკურორის, დაცვის მხარე აღარ არის სადავო. ეს პროფესიები ღიაა როგორც ქალებისთვის, ასევე მამაკაცებისთვის. როგორც ასეთი, სიტუაცია განსხვავებული არ არის მეორე ხარისხის სუბიექტების, ოფიცერი, ექსპერტის, თარჯიმნის, აღმასრულებლის, თვალსაზრისით, რომლებიც მონაწილეობენ მსჯელობაში. მოწმეების მხრივ არ არის გამოიჯვნა. დაკავების თვალსაზრისით, საჩივარი იყო, რომ ქალის

⁴⁹ Prof.dr. öztekin tosun, suç ve kadın
<https://cdn.istanbul.edu.tr/file/1CD58DF90A/4839CFDC173E40D6A26FC69F0083EAF?> უკანასკნელად იქნა
გადამოწმებული 02.07.2020 გვ. 40

შესახებ არ არსებობს სპეციალური დებულებები, შესაძლებელი იყო ქალის რძის გაჭრა, გამოითქვა მოსაზრება, რომ კანონებმა უნდა გაითვალისწინოს ეს. ეს არის ტიპი, რომლის პრაქტიკაში ზრუნვაც შესაძლებელია; რადგან დაკავება ძნელად აუცილებელია არის დაცვის ღონისძიება, რომელიც გამოიყენება შემთხვევებში; თუ ეს აუცილებელია წინააღმდეგ შემთხვევაში, ეს უკვე არ განხორციელდება. თურქული სამხედრო საპროცესო კოდექსის 165-ე მუხლით გათვალისწინებული დებულება, რომელიც ზღუდავს ქალთა სასამართლოში მსმენელთა ყოფნას, ქალთა და მამაკაცთა თანასწორობის წინააღმდეგაა მიმართული, ყოფილა ჩვენი კანონი ძალზე იშვიათია, კაცებიც და ქალებიც. დამახინჯდა მისი თანასწორობა. ამ სახელმწიფოს მიზეზია უპირატესობა ქორწინებას ქორწინებაში რაიმე მიზეზით მიანიჭოს. იურიდიულად ქმარს შეთანხმდნენ, რომ დაეხმარა და დაიცვას მისი მეუღლე, რომელიც ბრალდებულია, ამასთან, იგი არ თვლიდა, რომ მისი მეუღლე დაეხმარა და დაეცვა თავისი ქმარი, რომელიც ბრალდებულია. ამგვარი ლოგიკის საფუძველზე, კანონი ყოველთვის იღებს იმას, რომ ქმარი მეუღლესთან ერთად იქნება სასამართლო პროცესზე, მოსამართლის შეხედულებისამებრ, პირველ გამოძიებაზე და იქნება მისი მრჩეველი (მ. 145). ამის საპირისპიროდ, იურიდიული ფაკულტეტი მაშინაც კი, თუ ის დასრულდა, მისი ცოლი ბრალდებული ქმრის კონსულტანტად ითვლება. არ არის აღებული გერმანიის კანონის 149-ე მუხლიდან ეს დებულება საკმაოდ ჩამორჩენილი აზრი უნდა იყოს. იმავე ლოგიკიდან გამომდინარე, მოცემულია კანონის მოგების შესახებ დებულება ქმრის გასაჩივრების საშუალებას აძლევს (მუხლი 291), მეორეს მხრივ, იგი არ შეიცავს დებულებას, რომ მეუღლემ გაასაჩივროს ქმრის განაჩენი. შესაძლებელი გახადა (მ. 333). თავის მხრივ, იგი არ ითვალისწინებდა, რომ იგი იმავე უფლებამოსილებას გამოიყენებდა ქმრის სასარგებლოდ. მისი გარდაცვალების შემდეგ მიღებულ იქნა მოსაზრების დაბრუნება მისი სასარგებლოდ (მუხლი 329). ამ გამონაკლისებით, ქალთა და მამაკაცთა შორის თანასწორობა დაცულია ჩვენს სისხლის სამართლის საპროცესო კანონში.⁵⁰

სასჯელის კუთხით ასევე ქალების დამნაშავეების დასასჯელად ნაკლები სასჯელები უნდა იყოს, ზოგი ჯარიმა არ უნდა იქნას გამოყენებული მათზე, მათზე უნდა იქნას მიღებული სპეციალური ზომები. გაირკვა, რომ იდეები წამოაყენეს. ისინი, ვინც თვლიან, რომ დასჯა ქალებისთვის ნაკლებია, ქალის პასუხისმგებლობა კაცთან შედარებით ნაკლებია, ქალის ცხოვრება ვერ შეძლებს იმუშაოს რამდენადაც კაცი და ასევე, რადგან პროგრამაში ეს პრობლემა მოითხოვს, ისინი

⁵⁰ Prof.dr. öztekin tosun, suç ve kadın
<https://cdn.istanbul.edu.tr/file/1CD58DF90A/4839CFDC173E40D6A26FC69F0083EAFC?> უკანასკნელად იქნა
გადამოწმებული 02.07.2020 გვ. 50

ემყარება დასაბუთებებს. ისინი, ვინც ამტკიცებენ, რომ ქალის პასუხისმგებლობა დაბალია საშუალება ჰქონდათ გაუმჯობესებულიყვნენ თავიანთი შესაძლებლობები ცხოვრებაში, გაიზარდა მათი გამოცდილება ვაჭრობასთან, მრეწველობასთან, სოფლის მეურნეობასთან და სკოლაში სწავლის დროს, მაშინ როდესაც ქალი დომინირებს მშობლებზე, მთავარია ქმარი რომ იგი მოექცა და მოკლებული იყო ყველა ამ გამოცდილებისგან. ისინი აღნიშნავენ. გარდა ამ სოციალური განსხვავებისა, ქალები განიცდიან ნახევრად პაციენტის ციკლებს მოზარდობიდან სიბერემდე. სხეული, ორსულობა, მშობიარობა, ბავშვის დაცემა, მენსტრუაცია და ა.შ. გამოითქვა ვარაუდი, რომ არსებობს ცვლილებები, რომლებიც გავლენას ახდენს განწყობაზე ამ მიზეზების გამო, ქალის პასუხისმგებლობა მამაკაცის წინაშეა. არც ისე ბევრი. ქალებისთვის და მამაკაცისთვის მიცემული სასჯელები განსხვავებული უნდა იყოს. ისევე, როგორც ყოველ მუნჯი, მათი ურთიერთობა გარე ცხოვრებასთან უნდა იყოს გათვალისწინებული. ქალებისთვის დაწესებული ჯარიმები ისეთივეა, რაც მამაკაცებისთვის. ზოგი მათგანი, ვინც თვლის, რომ მძიმე არ არის, გამართლებულია, კაცის დასჯის შემდეგ, საზოგადოებაში მისი ადგილის დაკავებისას, რომ მას უფრო მეტი სირთულე ექნება, ქალები ახლა ასაკის მატებას განიცდიან 35 წლის შემდეგ. ისინი აცხადებენ, რომ სიმშვიდე დაეხმარება მას ცხოვრების აღდგენაში. ციხეში ყოფნისას ქალი ფეხმძიმედ იქცა და მას შეუძლია უარყოფითად იმოქმედოს და ამით შეიძლება ზიანი მიაყენოს სასჯელისგან დაბადებულ ბავშვს. თუ დასჯა დევნის იდეას ემყარება, ასეთი აზრი უნდა არსებობდეს. ამ მხრივ არსებობს გარკვეული დებულებები თურქულ კანონმდებლობაში. მეორეს მხრივ, ამ საკითხში არ არსებობს მკაფიო დებულება, რადგან აღინიშნა "ფატალური გაუმართაობა, რომელიც არ შეესაბამება დაწესებულების ბრძანებას", ორსულობისა და ლაქტაციის პერიოდში ამ სარგებლიდან სარგებლობა მოხდა. თუ ქალი, რომელსაც თავისუფლების აღკვეთა მიესაჯა, მისი სასჯელის აღსრულება არ იწყება. მისი დაწყება დარჩა დაბადებიდან ექვსი თვის შემდეგ. თუ ბავშვი მოკვდეს ან თუ ვინმეს მიენიჭა, დაბადებიდან ორი თვის შემდეგ მაშინ შეიძლება დაიწყოს სასჯელის აღსრულება. როგორც აქ ჩანს ძუძუთი კვება კითხვაა ლაქტაციის მსგავსად, ორსულობა ასევე ხელს უშლის სასჯელის აღსრულებას. ორსული სასჯელის აღსრულება შეუძლებელია ქალების შესახებ, მოსალოდნელია და როდესაც ისინი დაიბადებიან.⁵¹

⁵¹ Prof.dr. öztekin tosun, suç ve kadın
<https://cdn.istanbul.edu.tr/file/1CD58DF90A/4839CFDC173E40D6A26FC69F0083EAFC?> უკანასკნელად იქნა
გადამოწმებული 02.07.2020 გვ. 51

თავი V. ქალის პიროვნება, როგორც პროცედურული განაწილების საფუძველი მისი დანაშაულების გამოძიების თვისებებში

5.1 დანაშაულების სასამართლო მახასიათებლები. ქალის ვინაობა, როგორც სასამართლო ექსპერტიზის მახასიათებელი ელემენტი დანაშაულებში.

პირველად, კონცეფცია, დანაშაულების სასამართლო მახასიათებლები, რომელსაც დღეს ხშირად იყენებენ, გამოყენა 1966 წელს ლ.ა სერგეევმა. თუმცა ზოგი ავტორი ამტკიცებს, რომ დასაწყისი ამ ტერმინის გამოყენებას დააყენა ა.ნ კოლსნიჩენკომ. ეს იყო ის, ვინც ახსენა მის სადოქტორო დისერტაციაში 1967 წელს სასამართლოში დანაშაულების ექსპერტიზის შესახებ სასამართლო ლიტერატურაში დამახასიათებელ იურიდიულ ლიტერატურაში.⁵²

დანაშაულები ესმით ამა თუ იმ სტანდარტული მახასიათებლების მონაცემთა სისტემას დანაშაულების კატეგორიები, რომელთა გაგება საშუალებას გვაძლევს გამოვიტანოთ დასკვნები მათი გამჟღავნების და გამოძიების ოპტიმალური გზები. რიგ განმარტებებში კონცეფციის სხვა ასპექტები ხაზგასმულია, რაც არ ეწინააღმდეგება ზემოთ აღნიშნულს, მაგრამ მისი შინაარსის დამატება და გამოვლენა მოახდინ მ.ლუზინმა მან შეისწავლა სასამართლო ექსპერტიზის დახასიათება დანაშაულები, როგორც გარკვეული სახის მოვლენების ინფორმაციული ფორმა, ჰურეტიკური, შემეცნებითი, ორგანიზაციული და მეთოდოლოგიური და სავარაუდო ფუნქცია. ე. კონოვალოვა და ა. ნ. კოლესნიჩენკო ხაზს უსვამენ, რომ ეს ინფორმაციის სისტემა დანაშაულის ექსპერტიზის შესახებ, აღწერს ამ მახასიათებლებს შორის რეგულარულ ურთიერთობებს.⁵³ აქედან გამომდინარე, სასამართლო დახასიათება წარმოადგენს სამეცნიერო განზოგადებას საგამოძიებო, საექსპერტო,

⁵² Алиева А. М. Молодой ученый // Понятие криминалистической характеристики преступлений. — 2018. — №6, გვ. 119

⁵³ Анна Викторовна Ермохина, магистерская диссертация. Барнаул 2019 г. გვ. 7
http://elibrary.asu.ru/xmlui/bitstream/handle/asu/6693/vkr.pdf?sequence=1&isAllowed=y&fbclid=IwAR1a_eWPuyfcAtUU82tPOv9dKeW8nrGWrAnNgw3OwFLhI04UjxkFMvwr0kg უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 17.06.2020

ოპერატიულ-სამძებრო, სასამართლო პრაქტიკა და გამოყენებული ამ პრაქტიკებით საგამომიებო ტექნიკის საშუალებით კონკრეტული ტიპის დანაშაულები დადგენა. თითოეული დანაშაულის ექსპერტიზის სასამართლო წარმოადგენს სახეობა, რომელიც წარმოადგენს ექსპერტიზის სპეციფიკურ სახეობას დანაშაულები, რომლებიც ვლინდება მეთოდის, მექანიზმისა და მისი გარემოს მახასიათებლებში დანაშაულის ჩადენა, წარმოდგენა მისცეს დანაშაულს, მისი სუბიექტის ვინაობას და სხვა კონკრეტული დანაშაულებრივი საქმიანობის გარემოებები და მისი არსებობა დანიშნის უზრუნველყოფა ამოცანების წარმატებული გადაწყვეტის შესახებ გამჟღავნების, გამოძიების და კრიმინალის პრევენცია.⁵⁴

რადგან, როგორც წერს ნ. პ. იაბლოკოვი: ”ერთი დაკავუნებით ურთიერთობების ამ სისტემაში ბმული, შეგიძლიათ მთელი ჯაჭვი გამოიტანოთ. კერძოდ, ნებისმიერი ელემენტის არსებობის იდენტიფიცირება ურთიერთდაკავშირებული ჯაჭვი სხვადასხვა ხარისხით ალბათობით შეიძლება მიუთითებდეს სხვა, ჯერ კიდევ არ ჩამოყალიბებული ელემენტის არსებობა და მიმართულების განსაზღვრა და საძიებო საშუალებები. სასამართლო მახასიათებლების პრაქტიკული მნიშვნელობა არის ის, მისი შესწავლა საშუალებას გაძლევთ სწორად განსაზღვროთ საგამომიებო სიტუაციები, გამოძიების საწყის და შემდგომ ეტაპზე განვითარება, გამოძიების სფეროების დადგენა, გამოძიების ვერსიების წარდგენა განსაზღვროთ მათი გამოსაცდელის საუკეთესო გზები, მიიღეთ სწორი ტაქტიკა გადაწყვეტილებები აღსანიშნავია სასამართლო პროცესის მახასიათებლების მნიშვნელოვანი ნაწილი დანაშაულები მისი შემადგენელი ელემენტებია.⁵⁵

სასამართლო მახასიათებლების ელემენტები ძალიან მნიშვნელოვან როლს თამაშობენ შესაბამისია დანაშაულის გამოძიებისა და გამჟღავნების მიზნით, რადგან ისინი წარმოადგენენ ურთიერთდაკავშირებული მნიშვნელოვანი მახასიათებლების ნაკრები დანაშაულის გარკვეული სახეობა, რომელიც ხელს უწყობს დამნაშავის გამოვლენას და, შესაბამისად, დანაშაულის გამჟღავნება.

უფრო მეტიც, როგორც ავტორი აღნიშნავს, ”ყველა დანაშაული შეიცავს დანაშაულის თანდაყოლილ ელემენტს და თითოეული კონკრეტული დანაშაული სხვა კატეგორიის მსგავს

⁵⁴ იქვე, იხ. გვ.119

⁵⁵ Анна Викторовна Ермохина, магистерская диссертация. Барнаул 2019 г. გვ. 7
http://elibrary.asu.ru/xmlui/bitstream/handle/asu/6693/vkr.pdf?sequence=1&isAllowed=y&fbclid=IwAR1a_eWPuyfAtUU82tPOv9dKeW8nrGWrAnNgw3OwFLhI04UjxkFMvwr0kg უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 17.06.2020

ელემენტებს“ ამ კატეგორიის დანაშაულები. ეს მსგავსება ნიშნავს განმეორებადობას ერთი კატეგორიის დანაშაულების ტიპური თვისებების გამოვლინებები და მიუთითებს გარკვეულ კანონებს, რომლებიც არეგულირებს ფორმირებას, განვითარებას და დანაშაულის ჩადენისკენ მიმართული დანაშაულებრივი საქმიანობის შედეგები გარკვეული სახის.⁵⁶

აქედან გამომდინარე, ყველაზე გავრცელებული დამახასიათებელი ნიშნების იდენტიფიცირება მსგავსი დანაშაულები, შეიძლება ვიფიქროთ, რომ ეს დანაშაულებია ჩადენილი გარკვეული პირების მიერ, გარკვეულ ობიექტებთან მიმართებაში და გამოყენებასთან დაკავშირებით გარკვეული მეთოდები და ა.შ.

ასე რომ, სასამართლო მახასიათებელი მოიცავს ძირითად ელემენტებს, თანდაყოლილ ნებისმიერი სახის დანაშაულის. ეს ელემენტებია:

- 1) დანაშაულის ჩადენის ობიექტი (სუბიექტი);
- 2) დამნაშავის მდგომარეობა;
- 3) დამნაშავის ვინაობა;
- 4) დაზარალებულის ვინაობა;
- 5) დანაშაულის ჩადენის ტიპური მეთოდები;
- 6) დანაშაულის ტიპური კვალი;
- 7) დანაშაულის ჩადენის შედეგები.⁵⁷

ბევრი ავტორი მიიჩნევს, რომ ერთ-ერთი მთავარი ელემენტი იმისათვის, რომ სასამართლომ პირი ცნოს დამნაშავედ ამის მთავარი ელემენტია მისი პიროვნება ფსიქიკური მდგომარეობა, შერაცხადი იყო თუ არა პირი დანაშაულის ჩადენის დროს. ვინაიდან ჩადენილი დანაშაულის ბუნება და სახეობა მჭიდრო კავშირშია პირის ვინაობასთან.

ასე რომ, როგორც ვ.კ. გავლოვმა აღნიშნა, ეს არის დამნაშავე სუბიექტის პიროვნება, რაც აშკარად გამოიხატება საკუთარი თავის კრიმინალად გადაცევის ”დანაშაულის სუბიექტის ვინაობა, როგორც ბილიკის შემქმნელი ობიექტი არა მხოლოდ მატერიალურ კვალს ტოვებს, არამედ კრიმინალური ქცევის ნიშნების კვალსაც ტოვებს - რასაც მოწმობს არა მხოლოდ დანაშაულის მოვლენა, არამედ

⁵⁶ Алиева, А. М. Понятие криминалистической характеристики преступлений // Молодой ученый. . 2018. — №6. გვ. 119 <https://moluch.ru/archive/192/48302/>- უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 13.06.2020

⁵⁷ იქვე. იხ გვ.94

კრიმინალური ქმედება. პიროვნების შესწავლა კრიმინალური კუთხით, როგორც სასამართლო ექსპერტიზის მახასიათებელი ელემენტი, ხელს უწყობს მას აუცილებელი მონაცემების მოპოვებაში დანაშაულის წარმატებული გამჟღავნების მიზნით, ყველაზე ეფექტური ტაქტიკის შერჩევა და გამოყენება აუცილებელია რათა სწორად იქნას შეფასებული დანაშაულებრივი ქმედება.⁵⁸

ა.ა.- ბაკინა-ს თანახმად , კრიმინალის, როგორც დანაშაულის ელემენტების დადგენა, პიროვნების ვინაობის დადგენა ამისათვის ექსპერტიზა მდგრადია ფსიქოფიზიოლოგიური თვისებების დადგენაში სასამართლო მნიშვნელობის კომპლექტს ადენს ექსპერტიზა. ემოციური და რაციონალური სფეროს თვისებები, მოტივაციური დამოკიდებულება, ადამიანის ცნობიერება ამ პროცესში ასახავს დანაშაულის კვალს დანაშაულის კვალის მომზადება, ჩადენა და დამალვა, აგრეთვე მისი შესრულება პოსტკრიმინაციული ქცევაა.⁵⁹ ამასთან დაკავშირებით, დამნაშავის ვინაობის კრიმინალისტური შესწავლის პირობებში სასამართლო ექსპერტიზის შესახებ ინფორმაციის დადგენა, რომელიც მოიცავს ინფორმაციას მისი თანდაყოლილი ანატომიის შესახებ, ბიოლოგიური, ფსიქოლოგიური და სოციალური თვისებები, რომლებიც აუცილებელია პერსონალური იდენტიფიკაციისთვის, ტაქტიკური პრობლემების გადაჭრა და ფაქტობრივი დადგენა დანაშაულის შემთხვევის სურათები მისი გამჟღავნება და სხვა უნდა მოხდეს გამოძიების პროცესში.⁶⁰

⁵⁸ Анна Викторовна Ермохина, магистерская диссертация. Барнаул 2019 г. გვ. 10

http://elibrary.asu.ru/xmlui/bitstream/handle/asu/6693/vkr.pdf?sequence=1&isAllowed=y&fbclid=IwAR1a_eWPuyfcAtUU82tPOv9dKeW8nrGWrAnNgw3OwFLhI04UJxkFMvwr0kg უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 17.06.2020

⁵⁹ Кушхов Р. Х. Потерпевший как элемент криминалистической характеристики преступления , Право 2015 - Теория и практика общественного развития. №8 გვ. 94-96, <https://cyberleninka.ru/article/n/poterpevshiy-kak-element-kriminalisticheskoy-harakteristiki-prestupleniya> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 17.06.2020.

⁶⁰ И. А. Никифорова Криминалистические аспекты изучения личности преступника, совершившего нецелевое расходование бюджетных средств, 2013. გვ. 163-164.

5.2 ქვევები რომლებიც გავლენას ახდენენ ქალ დამნაშავეების სტერეოტიპების გამოვლენაში.

საუკუნეების განმავლობაში ცდილობდნენ დაედგინათ ქალთა სექსუალური დანაშაულის ურთიერთობის ინდიკატორები. ყველა ქვეყანაში დაიკითხა დანაშაულის მსხვერპლი ქალები და დამნაშავე კაცები რომელიც მთლიანი რაოდენობის 10-15% -ს ადგენდა. თავდაპირველად, დაკითხეს ქალები, როგორც უპირატესი ნიშანი, მონაცემები იყო დაკითხული რამდენიმე ქალიდან რამდენიმე შემთხვევა მაინც დგინდება რმელთა გადატანილი აქვთ 5-7 შემთხვევა მაინც, ქალები წარმოადგენდნენ უსაფრთხოების სტერეოტიპებს.⁶¹

ამ საზოგადოებისთვის ასოციალურია, მიუხედავად იმისა, რომ კომუნიკაცია ძალიან მნიშვნელოვანია, მნიშვნელოვანია ქალთა რაოდენობა ჩვეულებრივზე ბევრად უფრო მეტი ფსიქოლოგიურმა შემთხვევებმა სიტუაციებმა გადააჭარბა მამაკაცთა რაოდენობას. თუმცა, ისინი არანაკლებ აგრესიულები არიან და ამ დროისთვის შურიანი ქალები ჰარკტის წამყვან პოზიციას იკავებენ, განსაკუთრებით თუ ფსიქოლოგიურად შერყეულია მოსახლეობის რიცხვი. თანამედროვე ნოდოვსკის სტატისტიკური განმარტებით, მეძავეების მონაცემები მოწმობს იმ ფაქტზე, რომ იგი არკვევს რა უნდა გამართოს ამ დანაშაულის ფაქტის კორელაცია, მამაკაცის მიერ ქალისა და მამაკაცის მიერ დამნაშავეების მიერ ჩადენილი ბიოლოგიური დანაშაული, მნიშვნელოვან წესს მიჰყვება. ფაქტორი, ასე რომ, საქმეები სხვა ინფორმაციის თანახმად, პირის მიერ დასაქმებულ პირზე წარდგენილი წერილი ოფიციალურ ჩართვის საიტზე რუსეთის ფედერაციის ქალთა პროკურატურის ზოგადი შინაარსი, აგრეთვე რუსეთის მტლიანი ნიშნები, შეგროვდა პირები, გარედან დამნაშავეები:

- 1) 2016 წელს იყო - 1 015 875 ნახევარი ადამიანი, ფსიქოლოგიურად შერყეული რომლის 148 026 არის ქალის კავშირი;
- 2) 2017 წლის - 967 103 პირის პროგნოზირება, რომელთაგან 146 916 არის სოციალური ქალები;
- 3) 2018 წელს გათვალისწინებული - 857,719 პირის განზრახვით, აქედან 134 118 ქალია. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ზოგიერთისთვის ღირს აღინიშნოს, რომ ტვინის მიუხედავად, ამსუბუქებს იმ ფაქტს,

⁶¹ О. В. Стасенко, Преступное поведение: гендерный анализ 2009, გვ. 57 https://womaninrussiansociety.ru/wp-content/uploads/2013/12/2009_1_stasenko.pdf უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 02.07.2020

რომ ოპერატიული დანაშაულის რაოდენობა ოჯახის ქალთა მიერ ჩატარებული გამოკვლევა მუდმივად ცვლის თვისებებს, მაცხოვრებლების შერწყმას, მაგალითად, მათ ალტაის ასაკში.⁶²

კიდები, უმეტეს შემთხვევაში სურვილების მიცემისას, მოქმედებები გრძელდება ფსიქოლოგიურად შერყეული ყველაზე მეტად, როგორც „კანონმორჩილი მოქალაქის ფსიქიკა“, უბრალოდ ჰგავდა „სათანადო ღირსეულ ციხესიმაგრეს“.⁶³

ქალ დამნაშავეებში ხშირად მოდის შემთხვევები, როგორცაა აფექტს მდგომარეობაში ჩადენილი დანაშაული მაგალითად შურისძიების ნიადაგზე (შურისძიება განსაკუთრებით ახალგაზრდებში იმჩნევა), საზოგადოებაში არსებობს სტერეოტიპები გენდერული დანაშაულობის მიმართ (კრიმინალური როლის შემსრულებელი), ბევრზე ახდენს გავლენას როდესაც სხვა ქალი რომ ნახონ ღალატობს მეუღლეს ხშირად ხდება, რომ ბაძავენ მას, ასევე თუ ლიდერი არის სისხლის სამართლისდამცავი ჯგუფის, ფსიქოლოგიურად სასტიკი პიროვნების, მკვლელის აქტივისტი, თაღლითობები და ა.შ.

სკოლების მიერ დაბალი კურსის სტუდენტების გამოკითხვისა და რეზიდენტურის კვლევის შედეგები ქალთა ფსიქოლოგიის ფაკულტეტის იურიდიულ და საქმეთა ფაკულტეტზე და მისცა ფილოსოფია, გამოიღო აღზრდილი სტუდენტები პროგრამის "Altai" ნახევარკუნძულის უმაღლესი ოჯახური ხალხური ნათესავეების სკოლის აღიარება იგივეა მათი მოზრდილებისთვის", შექმნილ შელოცვებს ახდენს ნევროზი. უფრო მეტიც, თუ სახელმწიფო უნივერსიტეტის ზეწოლას უფრო ამართლებდა ასევე მანამდე თქვა ქალმა. სისხლის სამართლის შემოწმება კრიმინალურ-ლოგიკური მოცულობის საკითხია: "მხოლოდ იმ ფერდობებზე რატომაა საჭირო, რომ წარმოიდგინო, რომ კრიმინალის ცემა საკუთარ თავს?" - თითქმის 100% გავლენას ახდენს გამოკითხულმა პირებმა აღწერა კრიმინალურ-დოპრესი კაცის უმრავლესობა. კრიმინალის მეტყველების პორტრეტს ავსებდნენ ისეთი დეტალებით, რომლებსაც არ ეწინააღმდეგებოდათ, სტეროიდები, როგორც ნაწიბურების ხაზი, მაგალითად წვერი, სპორტული გულის სარჩელი და ა.შ. სამწუხაროდ, ერთ – ერთი გამოკითხული გოგონა საერთოდ არ უკავშირდებოდა სიკაშკაშეს, როგორც ნათელთან როგორც კრიმინალი, ახალგაზრდა მხოლოდ ლამაზი ქალი უნდა იყოს (ბერტოვსკის გოგონა). ამიტომ, ეს ყველაფერი ეკონომიკურია მივყავართ ამ დასკვნამდე სრულყოფის შესახებ,

⁶² О. В. Стасенко, Преступное поведение: гендерный анализ 2009, გვ. 58 https://womaninrussiansociety.ru/wp-content/uploads/2013/12/2009_1_stasenko.pdf უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 02.07.2020

⁶³ Кирюшина, Любовь Юрьевна, Личность женщины в механизме преступления и ее значение для криминалистической методики расследования преступлений отдельного вида, кандидат юридических наук 2007.წ <https://www.dissercat.com/content/lichnost-zhenshchiny-v-mekhanizme-prestupleniya-i-ee-znachenie-dlya-kriminalisticheskoi-meto> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 02.07.2020.

რამდენადაც ისინი, ვინც ყველაზე ხშირად უკავშირდებიან კომფორტულს, ეს ყველაზე მოსახერხებელია საკუთარი ხელით დაზარალებულთათვის, რომლიდანაც სთავაზობენ ქალთა სიყვარულს. ის ხდება ობიექტში საკმაოდ ობიექტში, რომლის თითოეული ფართო წრე არის "გულუბრყვილო სიყვარულის თანმიმდევრობა" იმავდროულად, უახლოესი იქნება, თუ ადრე საშიში იქნებოდა ქალის შექმნა, რომ ქალებმა ჩაიდინეს ისეთი ბიოლოგიური დანაშაულები, რომლებიც ყველასთვის ნათელი იყო, ყველა ბავშვის მკვლელობა, რომელიც ბავშვების სკოლაში იყო, ქმრების და პარტნიორების მიერ გათვალისწინებული, არ უნდა იყოს აღმოჩენილი გამოძიების შედეგად. მხედველობაში იქნა მიღებული დაკითხული კვალის მომზადების, ცალკეული აღსრულებისა და უშუალოდ დამალვისათვის აუცილებელი ქმედებების ნებისმიერი განსაკუთრებული რბილობის წარმოდგენა დანაშაულები, მორალი, რომლებმაც უკვე იცოდნენ სასამართლო კავშირის დახასიათება, გავლენას ახდენს მათ გადალახვაზე დანაშაულის ემოცია მნიშვნელოვნად განსხვავებული ღირებულებებია. ახლო შედეგი, სრულყოფილი გამომძიებელიც კი არასტაბილურია, ანტი - საქმის გამოძიების საფუძველზე, ქალთა მიმართ ჩადენილი დანაშაულების გამოსაძიებლად ქალები, რომლებიც თვის განმავლობაში არ აცნობიერებდნენ ამ დაბადების მოქმედებებს და აცნობიერებენ, რომ მათ ასევე შეუძლიათ პირისპირ აღმოჩნდნენ არსებითად და მზარდი უნდა იყოს, რაც გვიჩვენებს, რომ პრევალენტობა თავისთავად უნდა იყოს ნამდვილი შთამბეჭდავი დრო, რასაც მოჰყვება პრობლემა, რომელიც მოიცავს ფსიქიკას საკმარისი დანაშაულის გამოძიების კორექტირების ეფექტურობის შესამოწმებლად და ეს წარმოიდგინეთ - ფსიქოლოგიური პრობლემა - დაკითხული გენდერის ფორმა სტერეოტიპები. "კაცის მიერ გენდერული სტერეოტიპების განადგურება - პრაქტიკაში ეს არის გენდერული სოციალური პრობლემები, რომლებიც აშენებულია ადამიანური კატეგორიებით"⁶⁴

მამაკაცურობა "და" ქალურობის ადგილი ", რომლებიც ფართოდ არის დადასტურებული, კლავს განსხვავებულს სხვადასხვა ოდნოზში დამოკიდებულებები დამოკიდებულია იმ სქესიდან, რომელიც თქვენ იცით ქალის ქცევისთვის, უბედურება სხვადასხვა განაწილებით ქმნის მამაკაცთა და ქალის ნეგატივის შეფასებას შინაგანად გამოირჩევა სოციალური ინსტომი როლებით და კონტრაქტიული სტატუსებით; და რა მიმდინარეობას ემყარება გამოძიება ძირითადი

⁶⁴ Кирюшина, Любовь Юрьевна, Личность женщины в механизме преступления и ее значение для криминалистической методики расследования преступлений отдельного вида, кандидат юридических наук 2007. <https://www.dissercat.com/content/lichnost-zhenshchiny-v-mekhanizme-prestupleniya-i-ee-znachenie-dlya-kriminalisticheskoi-meto> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 02.07.2020.

ფსიქოლოგიური ”კაცის მიერ გენდერული სტერეოტიპების განადგურება - პრაქტიკაში ეს არის გენდერული სოციალური პრობლემები, რომლებიც აშენებულია ადამიანური კატეგორიებით”⁶⁵ მამაკაცურობა ”და” ქალურობის ადგილი”, რომლებიც ფართოდ არის დადასტურებული, კლავს განსხვავებულს სხვადასხვა ოდნოში დამოკიდებულებები დამოკიდებულია იმ სქესიდან, რომელიც თქვენ იცით ქალის ქცევისთვის, უბედურება სხვადასხვა განაწილებით ქმნის მამაკაცთა და ქალის ნეგატივის შეფასებას შინაგანად გამოირჩევა სოციალური ინსტომი როლებით და კონტრაქტიული სტატუსებით; და რა მიმდინარეობას ემყარება გამოძიება ძირითადი ფსიქოლოგიური. გაიზარდა ინტერესი გენდერული ანალიზისა და რუსული საზოგადოების თეორიის სტერეოტიპების ანალიზის პრობლემაზე ნახევრად ხარისხობრივ ჯგუფში გენდერული დისპერსიული გამოძიებებით, სამწუხაროდ, კანონი მხოლოდ ბოლო პროვოცირების დროს ისმის. პიროვნება ეს, ჩემი აზრით, თვლის, რომ სოციალური შესაბამისად არის აღწერილი დიდი შეცდომა. ისეთი მნიშვნელოვანი, როგორც.

1. ურთიერთობები: გენდერული იდეალური სტერეოტიპები, მაგალითად, თუ ისინი ემოციურად მგრძნობიარე და ბუნებით აფასებენ. შეფასება გამიზნულია სოციალური სტერეოტიპისთვის ამ სოციალური გენდერის ანალიზში - ქალი ფსიქოლოგია, ფსიქოლოგიური სისუსტე, ფორმა პასიურობა და სიმართლე, მამაკაცი გამბედაობა, საუბრობს ქალის წამწამების მგრძნობელობაზე, ჟარგონულ ემოციურობასა და მამაკაცის პრაქტიკულ გატარებაზე თვითკონტროლი. უფრო მეტიც, ადამიანების შეფასებას შეიძლება ჰქონდეს განსხვავებული მოტივების, ნიშნები (კაცი) ინტერაქციაზე ორიენტირებული, დამატებითი მიზნის მისაღწევად - გაიზრდებიან მამაკაცები, რომლებიც ყველაზე მეტად ამბიციურები არიან; გისურვებთ ქალებს ემოციური და მგრძნობიარე - ქალის წარმომადგენლები განწყობილნი არიან).

2. ჰორმონები. გენდერული ემოციური სტერეოტიპები სტაბილური და ქცევითი ხასიათისაა. ქალთა მაგალითისთვის, ბიოლოგიური თანამედროვე საფრთხეები ამა თუ იმ კონკრეტულ ბიოლოგიურ ქალური ცნებები, განსაკუთრებით განსაკუთრებული ემოციურობა და შუასაუკუნეების ღია ხედვები განპირობებულია ქალის სტაბილურობის უნარის გაკონტროლება იდენტური.

მან თანაბრად გაითვალისწინა ის, თუ როგორ იცვლებოდა არაეროლოგიური ხასიათის მოქმედებები ათასწლეულების განმავლობაში გადაშენების და გავლენის დროს, თვისებებზე,

⁶⁵ Т. Б. Рябова Гендерные стереотипы и гендерная стереотипизация: Женщина в российском обществе. методологические подходы. 2001. <https://cyberleninka.ru/article/n/gendernye-steriotipy-i-gendernaya-steriotipizatsiya-metodologicheskie-podhody> უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 02.07.2020

რასაც ეწოდებოდა დამაჯერებლობის ცნება. ხელისუფლება მამაკაცური ქმედებებით იყო დაკავებული - გონივრული გამონათქვამები, სამართლიანობის გადატანა, კატეგორიულად არ ექვემდებარება თაღლითობის ემოციებს - ტყუპები დასაწყისი.

თუმცა, ისევე როგორც ზოგადსაკაცობრიო ყველა სტერეოტიპს მიენიჭება, სქესს შეიძლება ჰქონდეს სტერეოტიპები რაც შეიძლება მეტი ცვლილება სქესის მიხედვით, მკვლელობის დამატება, ისევე როგორც სხვა ცვლილებები, რომლებიც სოციალურ მთავარ იდეებს წარმოშობს და თუ ეს ნორმაა. თომას ბრალდებულ ქალისა და ამ კაცის სტერეოტიპი, თუ რაოდენ მნიშვნელოვანი ვართ, საუბარია იმაზე, რომ "ქალის შექმნა და სრულყოფილი კაცის მიღწევაა ზოგადად, "აგრესიული დაკითხვის მასშტაბის გარეშე ან ასაკის ნიშნის გათვალისწინებით, შეინარჩუნეთ ეროვნება, სოციალური სტატუსის პრეზენტაციის სტერეოტიპები, ემოციური სისხლის სამართლის შემოწმება ბოლო ასი სასკოლო წლის განმავლობაში, შესაბამისად, რა თქმა უნდა, შეიცვალა ქვითარი - პრაქტიკულად არ შეიძლება არსებობდეს აშკარა და შაქრიანად სოციალურად დაუცველი ადამიანის პირადი შეხედულებები ადამიანის საქმესთან დაკავშირებით, როგორც მარჩენალის ერთადერთი აქტივისტისა და პიროვნების ასოცირებული დამცველის გამოძიება.

ოჯახებს და დაეხმაროს ქალს, როგორც სუსტი და ფსიქოლოგიურად სრულყოფილი პიროვნების უმწეო მდგომარეობას, თავისთავად.

5.3 კრიმინალური ანთროპოლოგია: ქალები და კრიმინალები

როდესაც ამ კვლევის შედეგები ფასდება, ქალები დანაშაულის ზრდა თემებს მორალურ პანიკასა და შფოთვაში გადააქვს როგორც ჩანს, მას არ აქვს დრამატული ზომები. ამასთან, დანაშაული საკუთრების წინააღმდეგ ტიპები იზრდება. როდესაც ჩვენს საკუთარ ქვეყანას ვხედავთ ქალის დანაშაულის თვალსაზრისით, 1989-1991, 2934 მსჯავრდებულთან ყოვლისმომცველი შესწავლის შედეგად, ჩვენს ქვეყანაში მსჯავრდებულთა 7% ქალი აღმოჩნდა. მსჯავრდებული ქალთა დაბალი განათლება (35.4% გაუნათლებელი, 34,6% წიგნიერი) ავტორი, დაქორწინებული (69.6%) და შვილები (90%). ეს ქალების მიერ ჩადენილი დანაშაულის ყველაზე გავრცელებული სახეობაა 71,5% მკვლელობა. მეორე გამშვები და თამასუქის დანაშაულები მესამე რიგშია და ქურდობა დანაშაულია. ქალთა კრიმინალი ზოგადად დანაშაულში თურქეთში (D.I.E. იუსტიცია)

სტატისტიკა 1970-2002 წლების შედეგების მიხედვით) განაკვეთების 1.7% -დან 3% -მდე მიუხედავად იმისა, რომ ზრდა გაიზარდა, ეს ზრდა სერიოზული არ არის. უნახავს. შედეგად, ქალთა დანაშაულის პროფილები მსოფლიოში და ჩვენს ქვეყანაში როდესაც ჩვენ ვამოწმებთ, ქალი დანაშაულის მაჩვენებელი დაბალია და ქალები რომ დიდი განსხვავებებია დანაშაულისა და მამაკაცის დანაშაულის მაჩვენებლებს შორის.⁶⁶

შეინიშნება. ამასთან, ქვეყნების განვითარების დონე ქალებია. ჩვენ ვხედავთ, რომ დანაშაული გადამწყვეტი ფაქტორია მის პროფილზე. მოწინავე ქალთა კრიმინალისტიკის განვითარებლობა ყველა დანაშაულის კატეგორიაში ქვეყნებში ჩანს, რომ ის მაღალია ქვეყნებთან შედარებით. ქალების დანაშაულის ჩადენაში ჩადენილი დანაშაულის სახეობებში, ძირითადად, ქალები ჩანს, რომ ისინი ჩადენილ დანაშაულს განზრახვისა და ძალადობის გარეშე. თურქეთში გარდა სხვა კატეგორიის დანაშაულებისა, ყველაზე გავრცელებულია დანაშაულის ტიპები წარსულში ქურდობა, მკვლელობა, საპატიო დანაშაულები და მრუმობის დანაშაული მიდის გეგმაზე. ბოლო დროს მრუმობა ამოღებულია დანაშაულის ჩარჩოებიდან. ჩვენს ქვეყანაში ქალთა დანაშაულის პროფილი სოციალურ-კულტურული ცვლადის თვალსაზრისით შემოწმებისას, ქალი კრიმინალები ზრდასრულ ასაკში (სამართლიანობის სტატისტიკა 2000-2001-2002 წლების შედეგების მიხედვით, 30-39 წლის ასაკში 31.10%, 40-49 წლის 25.53%) ისინი ჩადენენ დანაშაულს, მათი განათლების დონე დაბალია და რომ ისინი უფრო მეტია, ვიდრე სოფლის ქალები ჩვენ ვხედავთ, რომ ურბანულმა ქალმა ჩაიდინა დანაშაული.⁶⁷

ქალის დანაშაული, სქესი კრიმინალში, კონცეფციის ხასიათის გამო დანაშაულში გენდერული ცვლადის განსხვავებისა და შედეგების გათვალისწინებით საცხოვრებელი. გოგონა იმ მომენტიდან, როდესაც ის დაიბადა, დაბადებამდეც კი, ან მისი კულტურის ღირებულებებითა და დამოკიდებულებებით გვხვდება. ეს გავლენას ახდენს ინდივიდის აღზრდის პროცესზე. ინდივიდუალური სექსუალური თვითრეალიზაციის აღიარება და დასრულება ამ საზოგადოებაში და კულტურაში ქალურობას მინიჭებული როლების განვითარება და მონელება. ეს მამასადამე, სექსუალურობის დაშლის კონცეფცია მხოლოდ ბავშვის საკუთარი სქესის წარმომადგენელია არა მხოლოდ აღიარონ, არამედ საზოგადოებაში უნდა მოითხოვონ ეს სქესი. ფსიქოლოგიური და კულტურული მახასიათებლების შექმნა და სექსუალური როლის ეგო ეს ასევე ეხება მასში მონელებას. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, ქალი და კაცი მისი განსხვავება დიდწილად

⁶⁶ SUÇ ANTROPOLOJİSİ: KADIN VE SUÇ Prof. Dr. Zafer İLBARS, გვ.2

<https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12575/43334/18622.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 02.07.2020

⁶⁷ იქვე. გვ. 3

დამოკიდებულია კულტურულ პირობებზე და არა სქესზე. ქალებს მიეკუთვნება ქალთა დანაშაულის წინააღმდეგ შექმნილი ტაბუდადების საფუძველზე არსებობს ორი ძირითადი მახასიათებელი. პირველი არის ბავშვის აღზრდის როლი, ხოლო მეორე - ეს არის ქალის სექსუალურობით დაწყვილებული სექსუალური სათნოება. კულტურა აქვს ქალში მჭიდრო ურთიერთობის შენარჩუნება მათთან, ოჯახის ინსტიტუტებთან და ის ელოდება, რომ ძირითადი მამაკაცი (მამა, ცოლი, შეყვარებული, ვაჟი) ნარკომანი იყოს. ამ როლის მოლოდინები ხელს უშლის ქალებს კრიმინალის გადაქცევაში, მაგრამ დამოკიდებულნი არიან იმ შემთხვევაში, თუ მამაკაცი დამნაშავეა, ქალი შეიძლება ასევე იყოს პარტნიორი. ყველაზე მნიშვნელოვანი პასუხისმგებლობა, რომელიც ქალებს დანაშაულში ხელს უშლის, დედობის პასუხისმგებლობაა. სისუსტე, წარდგენა, რომლებიც, ზოგადად, სპეციფიკურია ქალებისთვის, ისეთი თვისებები, როგორცაა საშინაოობა და ბავშვის აღზრდა, არ შეესაბამება სისხლის სამართლის სამყაროს ისინი ატრიბუტებია. მიუხედავად იმისა, რომ ხაზი მამაკაცსა და დანაშაულს შორის ძალიან თხელია, ქალის დანაშაული ხაზი ძალიან მკვეთრი და მკაფიოა. დანაშაული ძირითადად ქალებისთვისაა ეს აღიქმება როგორც დამამცირებელი და შეღებვა. სოციოკულტურული მოლოდინები გენდერთან დაკავშირებით ზრდის ქალთა დამოკიდებულების დონეს, ხოლო მშობლები და მეუღლეები ეს ასევე ზრდის ზედამხედველობას და მის მიერ გამოყენებულ ზეწოლას. მეორეს მხრივ, ეს მოლოდინი ასევე აყალიბებს ქალების შესაფერისი გადახრების როლებს.

სექსუალური ვიქტიმიზაციის გამოცდილების შიში (მაგალითად, გაუპატიურება, სექსუალური შევიწროება) ქალის შესაძლო დანაშაულისგან თავის არიდებისას (ქუჩები, დისკო, ბარი და ა.შ.)

ეს ასევე ამცირებს ქალების მხრიდან დანაშაულის ჩადენის ალბათობას. გენდერული განსხვავებები კულტურულ სტრუქტურაში მორალური განვითარების პროცესში და ქალის სურვილი და სურვილი ისწავლოს ცოლი და დედა იყოს, მისი დიასახლისი იმ აზრამდე, რომ ეს არის მორალური ქცევა და შესაფერისი როლი ხელმძღვანელობს მას ისე, რომ ძალადობა და სხვა დანაშაული ზიანს აყენებს სხვებს და დაიცავით ისინი თავიანთი ქცევისგან. ქალის ნათესავები დონორი / მსხვერპლშეწირვა მათი საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად, კიდევ ერთი ფაქტორი, რომელიც ფლობს (İlbars, 1982: 31; Alan, 1996: 476). მაგრამ, არასწორია ქალთა ქცევის სტანდარტიზაცია ყველა საზოგადოებისთვის მიდგომა. ერთი და იგივე სქესი ყველა საზოგადოებისა და კულტურული სტრუქტურისთვის არ შეიძლება ითქვას, რომ მისი ორგანიზაცია დომინანტია. ზოგიერთი ქალები რიგ როლებში, ხშირად ასოცირდება მამაკაცებში საზოგადოებებში და როლები ქალებს ენიჭებათ მამაკაცებს. ჩანს, რომ გენდერული როლები სინქრონიზაციაშიც შედის. მაგალითად ახალი გვინეა ადგილობრივებისგან არაპესი, ძირითადად,

ქალურია ჩვენი ღირებულებებით. და საზოგადოება. ქალები და კაცები თანაბრად პასიურები, ნაზი და ნაზი არიან ისინი იზიარებენ დავალებებს ერთობლივად თავიანთ სამუშაოებთან და ბავშვთა აღზრდასთან. არ არსებობს გენდერული დისკრიმინაცია ბავშვებში, ასევე მშობლების როლები აშკარად არ არის განსხვავებული განსხვავება. ამის საპირისპიროდ, მუნდუგუმორი რომ ორივე სქესის წარმომადგენლები უფრო მამაკაცურ როლებს იღებენ თავიანთ მშობლიურ მხარეში უნახავს. ორივე სქესი მამაკაცებს ჰგავს, აშკარა განსხვავებით. ის იზრდება. სიტუაცია კიდევ უფრო განსხვავებულია ჭამბულის მკვიდრთა შორის. ჭამბული ქალი ასრულებდა აგრესიულ და დომინანტურ როლს და მათ ხელში ყოფნისას მამაკაცები ქალების როლებს ჩვენი ზომებით იზომება მათ აიღეს. ჭამბული კაცი ზრუნავს ბავშვებზე და ასრულებს საშინაო დავალებებს მოქმედებს. მოკლედ, ქალთა და მამაკაცთა სქესის როლები კულტურული და ნათესავია. სხვადასხვა კულტურის ანალიზისთვის ჩატარებული კვლევები რომ მამრობითი განსხვავება ძირითადად კულტურულად ისწავლება შოუები.⁶⁸

ქალთა "სიმშვიდე" და მამაკაცის "გამბედაობა" ასევე კულტურულია სწავლება სოციალური კონტროლი, რომელიც სოციო-კულტურული სტრუქტურის პროდუქტია, ასევე დანაშაულია ქალებისთვის. ეს გადამამუშავებელი მიზნებისა და შესაძლებლობების ფორმირების მნიშვნელოვანი ფაქტორია. ოჯახური ურთიერთობები და სოციალური კონტროლი, რომლებიც სოციოკულტურული სტრუქტურის ნაწილია, ახალგაზრდა გოგონა როლს ასრულებს დანაშაულის ფორმირებაში. გოგონები სოციალიზაციის პროცესში ორმაგი სტანდარტები განსხვავებულად გამოიყენება მამაკაცებისგან, ოჯახების მიხედვით გოგონებზე ზეწოლა, სექსუალური შეზღუდვები მშობლებთან ოჯახის წევრებში გამოცდილი უთანხმოება და არა დიალოგი სექსუალური და ფიზიკური შევიწროება და ოჯახში ძალადობა, გოგონების დანაშაული მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ძრავა. ძალადობის შინაარსი, მისი გამოყენების მეთოდი და სიხშირე განსხვავდება საზოგადოებიდან საზოგადოებაში. საპატრიარქო ძალაუფლების ურთიერთობები, რომლებიც სოციო-კულტურული სტრუქტურის განზომილებაა, ის აყალიბებს გენდერულ განსხვავებას კრიმინალში და ექვემდებარება ვიქტიმიზაციას. თავის მხრივ, ეს არის სოციალური / კულტურული.

როლების მიერ შექმნილი პრობლემები, ეკონომიკური დამოკიდებულება და სასიცოცხლო მოთხოვნილებები ეს მათ აიძულებს დანაშაულთან დაკავშირებული პრობლემების წინაშე,

⁶⁸ SUÇ ANTROPOLOJİSİ: KADIN VE SUÇ Prof. Dr. Zafer İLBARS, გვ.6

<https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12575/43334/18622.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 02.07.2020

როგორცაა მისი მიწოდება. მამაკაცი დომინანტური კულტურისა და ქალის გადარჩენის შედეგად შექმნილი უარყოფითი ზეწოლა ომი მის დანაშაულის მოდელს განსხვავდება ადამიანისგან. პატრიარქალური კულტურის ყველაზე მნიშვნელოვანი ფაქტორი, რომელიც ქალებს დანაშაულში მიჰყავს, ძალადობის ქცევაა. ოჯახის როლები, რომელსაც სოციოკულტურული სტრუქტურა უწესებს ქალებს, მატერიალურ და ფინანსურს კულტურულად დამოკიდებულ მამაკაცის შექმნა და ძალადობის ზემოქმედება რაც მნიშვნელოვან ფაქტორს იწვევს. ძალადობის შესახებ კვლევებში ქალები მშობლები, მეუღლე, დედამთილი და პარტნიორები შოუები. ძალადობის პრაქტიკა ასევე მოიცავს საზოგადოებას განსაზღვრავს კულტურას. მაგალითად, ქონება და ძალა ჩინეთის საპატრიარქო საზოგადოებაში მეპატრონე ყოველთვის კაცია, ხოლო კაცები უფრო ფასეული, ვიდრე ქალები. ეს ამ მიზეზით, ჩინელების უმეტესობა იმსახურებს ძალადობას ქალთა მიმართ. ეს ქვეყანაში არსებული ტრადიციების თანახმად, დედამთილი ასევე ითვალისწინებს როგორც ფიზიკურ, ასევე ისინი ჩადენენ და განიცდიან ფსიქოლოგიურ ძალადობას. როგორც ჩანს, ეს ეხება ქალს ძალადობა არის სოციო-კულტურული სისტემის პროდუქტი.

მე -19 საუკუნიდან, როდესაც პირველი კრიმინოლოგიური კვლევები დაიწყო, დღემდე როდესაც ჩვენ ვუყურებთ პროცესს, რომელიც ვრცელდება XX საუკუნის ბოლოს ქალთა დანაშაულის საკითხზე ჩვენ ვხედავთ, რომ იგი ფემინისტური მოძრაობებით დასრულდა და მნიშვნელობა მოიპოვა. ბევრია ქალის დანაშაულის უგულვებელყოფის ძირითადი მიზეზი. კულტურაში, ქალში დანაშაულის ქცევა დამოკიდებულია სქესზე ფიქრობენ, რომ ეს გამოწვეულია სხვადასხვა მიზეზებითა და მეთოდებით, ქალები მათი ურთიერთობა სასამართლო ხელისუფლებას ემყარება გენდერულ როლებს საზოგადოებაში; დანაშაული ძირითადად მამაკაცის ქმედებად განიხილება. კიდევ ერთი მიზეზი რთულია ქალის დანაშაულის საკითხის შესწავლა. დანაშაულის დაბალი დონე ქალებზე მუშაობის და დანაშაულის გამო და საჭირო მონაცემების წვდომის გამო მათ აქვთ უნიკალური სირთულეები. ასევე, კარგავს რეპუტაციას ქალებში და ლაქების შიში უფრო მაღალია, ვიდრე მამაკაცი კრიმინალი, რაც ნიშნავს ეს ართულებს კრიმინალებთან დამკვიდრებას და მუშაობას.⁶⁹

თურქი ავტორიც აღნიშნავს თავის ნაშრომებში ლომბროზოს ნაშრომებზე, მისი თქმით : “ერთ-ერთი პირველი მეცნიერი, რომელმაც შეისწავლა ქალების დანაშაული ლომბროსო ფიზიკური სტრუქტურისა და ათავიზმის მნიშვნელოვანი შედეგები ქალთა კრიმინალში მან ეს თქვა. ყველა

⁶⁹ SUÇ ANTROPOLOJİSİ: KADIN VE SUÇ Prof. Dr. Zafer İLBARS,
9<https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12575/43334/18622.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 02.07.2020

ქალი გამომდინარეობს მამაკაცისაგან და ბუნებრივად პრიმიტიული ტიპები, რომლებიც არ არის აღმოფხვრილი მოპოვების პროცესით, დღესაც არსებობს და ეს მისი თქმით, სიტუაცია ძირითადად ეხება კრიმინალურ ქალებს. ლომბროსო, რომელმაც ქალები მამაკაცებზე უფრო ამორალური აღმოჩნდა, ამის დასტურია. წამოაყენა პროსტიტუციის დანაშაულები და ეს დანაშაული მან თქვა, რომ ფული აქვს. ქალი დამნაშავეები და მეძავეები ჩონჩხის სტრუქტურებზე, თავის ქალებზე, სახეებზე, ტვინზე და ყბის ძვლებზე ლომბროსომ, რომელმაც გაზომვები შეადგინა, მონაცემები იმავე ქალებისგან მიიღო და მან ასევე მხარი დაუჭირა ცხოვრებისეულ მოთხოვნებზე მუშაობას. ისე, ფაქტობრივად, ის თანდაყოლილი კრიმინალური ტიპოლოგია, რომელიც მან შეიმუშავა კაცი კრიმინალისთვის. მიმართა ქალებს. სოციო-კულტურული მოგვიანებით სწავლის პერიოდში იმის გაგება, თუ რა მნიშვნელობა აქვს ფაქტორებს, ლომბროსო თანდაყოლილია ქალი დამნაშავეების უმეტესობაში. იმის დადგენა, რომ არ არსებობს დამნაშავეები, დიასახლისები, დედათა და ქალწულთათვის ვარაუდობენ, რომ მათი დაცვა დანაშაულისგან შეიძლება კულტურული ფასეულობების გათვალისწინებით დასჭირდა. პოზიტიური კრიმინოლოგიის წინაპარი, მისი თეორიული მეთოდოლოგიური შეცდომების მიუხედავად ითვლებოდა ლომბროსო პიონერად ბევრ კვლევაში.⁷⁰

ფსიქიატრზე დაფუძნებული შეხედულებები ქალთა დანაშაულის შესახებ ფროიდი წერს დამნაშავე ქალებსაც კი მოსწონს ქალები, რომელთაც სურთ შეაფასონ და დაადანაშაულონ ქალის დანაშაული საფუძვლებიდან გამომდინარე. არასწორი გენდერული როლები დამნაშავე ქალის ფროიდის მიხედვით ქალია, რომელმაც ისწავლა და ბუნებრივი როლებიდან გადააგორა. ქალის ტრადიციულად შემოიფარგლება მეუღლისა და დედის როლებით და კულტურული თვალსაზრისით იყოს მეორეხარისხოვანი, ეს იმიტომ ხდება, რომ მას მამაკაცებთან შედარებით უფრო შეზღუდული შესაძლებლობები აქვს. ქალები ფროიდი, რომელმაც განსაზღვრა, როგორც პასიური, ნარცისისტული და მასტოქისტი, ხარვეზები აქვს ქალში. ატრიბუტები ასრულებს „penile abstinence“ ეს არის ქალთა ზნეობა მათი შესუსტება და საკმარისად გაკონტროლება ის ღიაა. შედეგად, ეჭვიანი, ემოციური, ამორალური და მსჯელობა უნარის მქონე პირებს ეს ეჭვიანობა არის ქალებში ყოველი გადახრის და კრიმინალური ქცევის საფუძველი.

შოუმერი, რომელიც ამტკიცებდა, რომ სიმართლე არ იყო იმის თქმა, რომ ის იყო მან აღნიშნა, რომ პენისი, რომელიც წარმოადგენს მის უპირატესობას, სიმბოლოა. მნიშვნელოვანი საკითხი,

⁷⁰ SUÇ ANTROPOLOJİSİ: KADIN VE SUÇ Prof. Dr. Zafer İLBARS,
<https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12575/43334/18622.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 02.07.2020

რომელიც ჩნდება დღევანდელ ქალთა დანაშაულის განხილვაში ერთ-ერთი საკითხია ქალის მენსტრუალური პერიოდების გავლენა დანაშაულზე. ერთად ჩვეულებრივად არის დამყარებული ურთიერთობა დამნაშავეობას შორის და გადახედვით ამ საკითხს წარსულიდან უარყოფითად აღინიშნა თავდაცვის მექანიზმი ქალთა დანაშაულებრივ ქმედებაში, განსაკუთრებით - 1980-იან წლებში საკითხი განიხილებოდა, როგორც ქალის დანაშაულის ბიოლოგიური შეხედულების ახალი განზომილება ის იყო. ზოგიერთი მკვლევარის აზრით, განსაკუთრებით მაღაზიის ქურდობა და ბავშვთა დანაშაულის, მენსტრუალური პერიოდის ურთიერთმიმართება, როგორიცაა დანაშაულს შორის. და დანაშაული მენსტრუალური პერიოდის განმავლობაში მიდრეკილი ხასიათის მქონე ქალის ირაციონალური ქცევა ითვლება დალტონის დანაშაული პანსიონის მოსწავლეებთან და მსჯავრდებულ ქალებთან და მისი კვლევა გადახრების ტიპების, მენსტრუალური პერიოდის და მენსტრუაციის შესახებ რომ დამაბულობა გადამწყვეტია დანაშაულში და ბევრი ქალია დაღლილობა, თავის ტკივილი, და ცუდი განწყობა პერიოდში მათ დაადგინეს, რომ ისინი დანაშაულს მიმართავდნენ ისეთი სიმპტომების ზემოქმედებით, როგორიცაა ცვლილება.

მენსტრუაციასა და დანაშაულს შორის ურთიერთობის მიახლოება ჰორმონალური დისბალანსის თვალსაზრისით პალერტომ გამოკვლევებით გამოავლინა, რომ ჰორმონების ცვლილებები ბევრ ქალში ქმნის ემოციურ დიფერენციაციას და იმპულსურ ძალადობას და ეს სიტუაცია იწვევს ქალების მხრიდან დანაშაულის ჩადენას. მისი პერიოდის განმავლობაში შფოთვა და დამაბულობა ემატებათ. თუმცა, ძალიან ცოტა ის, რომ ამ პერიოდის განმავლობაში ქალები ჩადიოდნენ დანაშაულს, არ ნიშნავს რომ ყველა ქალი ამ პერიოდის განმავლობაში უფრო მეტს მიმართავს დანაშაულს. მიუხედავად იმისა, რომ არ არსებობს ნათელი მტკიცებულებები, რომელიც ახსნის ურთიერთმიმართებას დანაშაულსა და მენსტრუალურ პერიოდებს შორის.

ამერიკის სასამართლო სისტემაში ეს პერიოდი განიხილება, როგორც ქალების მიერ ჩადენილი დანაშაულების შემამცირებელი მიზეზი და შეიძლება გამოიწვიოს ჯარიმის შემცირება. ძალიან ლოგიკური არ არის მამაკაცის ტრადიციული, უნივერსალური და განზოგადებადი შედარებითი აგრესიულობის საფუძველი და წარსულიდან დღემდე მხოლოდ გენდერულ როლებზე დაყრდნობით. მეორე მხრივ, აგრესიული ქცევის სტრუქტურული განსხვავებები შეინიშნება არა მხოლოდ ძალადობრივ დანაშაულში, არამედ ყველა კრიმინალურ ქცევაში. მორისის თანახმად, აგრესიის ჩათვლით

ყველა ქცევითი მოდელი და განსაზღვრება ისწავლეს კულტურულად. კაცებისგან განსხვავებით, ქალები სტრუქტურირებულია სხვადასხვა ისტორიული, კულტურული, ეთნიკური და კლასობრივი სოციალური პროცესით. ამ მიზეზით, ქალსა და მამაკაცს შორის მთავარი განსხვავებაა არა გენდერული ნიშნით განცალკევება, არამედ გენდერული ნიშნით განცალკევება სხვადასხვა სოციალიზაციის პროცესებიდან, სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, სქესი ბიოლოგიური სქესია. ჩერნოფი და სიმონი (შვედეთი, ახალი ზელანდია, კანადა, ფინეთი, დანია, ავსტრალია, დიდი ბრიტანეთი, ნიდერლანდები, ისრაელი, ავსტრია, საფრანგეთი, აშშ, ლუქსემბურგი, ნორვეგია, კორეა, ზამბია, იაპონია, ჰონგ კონგი, ლიბია, ფილიპინები, ქუვეითი, მალავი, ნიგერია, მალაიზია, შრი-ლანკა და სპილოს ძვლის სანაპირო) მნიშვნელოვანი დასკვნა, რომელიც 35 წლიანი პერიოდის განმავლობაში სისხლისსამართლებრივი გამოძიების შედეგად უნდა იქნეს მიღებული, არის ის, რომ ქალების ზოგადი დანაშაული ავლენს პოზიტიურ და აზრიან ურთიერთობას ქვეყნების განვითარების დონესთან. იმის გათვალისწინებით, რომ ისეთი კვალიფიკაციაა, როგორცაა განათლების დონე და ზოგადად სამუშაო ძალის მონაწილეობა, ამ ვითარების აწევასა და ქურდობასა და თაღლითობებთან დაკავშირებულ დანაშაულებს შორის მნიშვნელოვანია და პოზიტიური კავშირი განვითარებულ ქვეყნებში, სადაც ქალებს აქვთ მაღალი სტატუსი. ამასთან, არსებობს ძლიერი უარყოფითი კორელაცია მკვლელობასა და დანაშაულსა და ქალის სტატუსს შორის.

“ამ კვლევის შედეგების თანახმად, დანაშაული 1962 წლიდან 1995 წლამდე პერიოდში და ზრდა უფრო მაღალია განვითარებულ ქვეყნებში. მიუხედავად იმისა, რომ ქალთა დანაშაული ამ ქვეყნებში ყველა პერიოდის განმავლობაში 12% -14% -ს შეადგენს, ჩანს, რომ განვითარებული ქვეყნების დანაშაულის მაჩვენებლები, როგორცაა გერმანია, იაპონია, აშშ და ახალი ზელანდია, ქალთა დანაშაულის მაჩვენებელზე მაღლა დგას განუვითარებელ ქვეყნებში, როგორცაა ქუვეითი, მალავი, მალაიზია და ფილიპინები. მაგალითად, გერმანული დანაშაულის საშუალო მაჩვენებელი 10-ჯერ არის მალაიზიის საშუალო. ყველა ქვეყანაში, ქალი კრიმინალების მაჩვენებელი გაიზარდა გამოძალვის (ყაჩაღობის) დანაშაულში. ყველაზე მნიშვნელოვანი მატებაა 1977 და 1985 წლებში. ქალი კრიმინალების გამოძალვის მაჩვენებელი 20.6% -ს შეადგენს. ყველა ქვეყანაში ქალებმა ჩაიდინეს 16.71% თაღლითობის დანაშაული 1981-1995 წლებში. პერიოდი, როდესაც ქალური ქურდობის საშუალო მაჩვენებელი მაღალია ქურდობის დანაშაულში, არის 1986-1990. განვითარებულ ქვეყნებში, როგორცაა გერმანია, იაპონია, ავსტრია და აშშ, ეს მაჩვენებელი 25-30% -ს შეადგენს. ქალთა ქურდობის დანაშაულის ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი ქვეყანაა

იაპონია 34.30% -ით 1977-1980 წლებში. ამასთან, ეს მაჩვენებელი 5% -ით ნაკლებია განვითარებულ ქვეყნებში, მაგალითად, ზამბია, ნიგერია, სპილოს ძვლის სანაპირო, ლიბია, შრი-ლანკა.⁷¹

როდესაც ამ კვლევის შედეგები ფასდება, ქალები ჩანს, რომ დანაშაულის ზრდა არ არის დრამატულ დონეზე, რაც გამოიწვევს საზოგადოებას მორალურ პანიკასა და შფოთვის. ამასთან, აღინიშნება ქონების მიმართ ჩადენილი დანაშაულის სახეების ზრდა. როდესაც ჩვენს საკუთარ ქვეყანას ვხედავთ ქალის დანაშაულის თვალსაზრისით, 1989-1991 წლების განმავლობაში 2934 მსჯავრდებულთან ჩატარებული ყოვლისმომცველი კვლევის შედეგად დაფიქსირდა, რომ ჩვენს ქვეყანაში მსჯავრდებულთა 7% ქალია. მსჯავრდებულ ქალებს აქვთ დაბალი დონის განათლება (35.4% გაუნათლებელი, 34.6% წიგნიერი), დაქორწინებული (69.6%) და შვილები (90%). ამ ქალების მიერ ყველაზე გავრცელებული დანაშაული 71,5% მკვლელობაა. მეორე ადგილზე, ჩვევებთან და თამასუქებთან დაკავშირებული დანაშაულები მესამე ადგილზეა, ქურდობა კი დანაშაულია.

ქალთა კრიმინალი ზოგადად დანაშაულში თურქეთში (სტატისტიკა 1970-2002 წლების შედეგების მიხედვით) განაკვეთების 1.7% -დან 3% -მდე მიუხედავად იმისა, რომ ეს ზრდა გაიზარდა, ეს ზრდა სერიოზული არ არის. შედეგად, ქალთა დანაშაულის პროფილები მსოფლიოში და ჩვენს ქვეყანაში როდესაც ჩვენ ვამოწმებთ, ქალი დანაშაულის მაჩვენებელი დაბალია და ქალები რომ დიდი განსხვავებებია დანაშაულისა და მამაკაცის დანაშაულის მაჩვენებლებს შორის შეინიშნება. ამასთან, ქვეყნების განვითარების დონე ქალებია. ჩვენ ვხედავთ, რომ დანაშაული გადამწყვეტი ფაქტორია მის პროფილზე. მოწინავე ქალთა კრიმინალისტიკის განუვითარებლობა ყველა დანაშაულის კატეგორიაში ქვეყნებში ჩანს, რომ ის მაღალია ქვეყნებთან შედარებით. ქალების დანაშაულის ჩადენაში ჩადენილი დანაშაულის სახეობებში, ძირითადად, ქალები ჩანს, რომ ისინი ჩადენილ დანაშაულს განზრახვისა და ძალადობის გარეშე. თურქეთში გარდა სხვა კატეგორიის დანაშაულებისა, ყველაზე გავრცელებულია დანაშაულის ტიპები წარსულში ქურდობა, მკვლელობა, საპატიო დანაშაულები და მრუმობის დანაშაული მიდის გეგმაზე. ბოლო დროს მრუმობა ამოღებულია დანაშაულის ჩარჩოებიდან. ჩვენს ქვეყანაში ქალთა დანაშაულის პროფილი სოციალურ-კულტურული ცვლადის თვალსაზრისით შემოწმებისას, ქალი კრიმინალები ზრდასრულ ასაკში (სამართლიანობის სტატისტიკა 2000-2001-2002 წლების შედეგების მიხედვით, 30-39 წლის ასაკში 31.10%, 40-49 წლის 25.53%) ისინი ჩადენენ დანაშაულს, მათი განათლების დონე

⁷¹ SUÇ ANTROPOLOJİSİ: KADIN VE SUÇ Prof. Dr. Zafer İLBARS, გვ. 11
<https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12575/43334/18622.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული 02.07.2020.

დაბალია და რომ ისინი უფრო მეტია, ვიდრე სოფლის ქალები ჩვენ ვხედავთ, რომ ურბანულმა ქალმა ჩაიდინა დანაშაული.

თავი VI. კლევის შედეგები

კლევის ყველა თავი დაწერილია თეორიული მასალის გამოყენებით, რომელთა გაანალიზებითაც მივედით შედეგებამდე. დავიწყე გამოყენებული ლიტერატურის მიმოხილვით შემდეგი თავი ანუ პირველი თავი ეხებაქალტა დანაშაულობას სადაც განხილულია ქალი დამნაშავეების ისტორიულ ასპექტები. ამ თავს თანდართული აქვს ვეთავი რომელშიც განხილულია ქალთა დანაშაულობის განვითარების ტენდენციებზე. მომდევნო თავში განხილულია დანაშაულის გენდერი, ანუ გაკეთებულია შედარება ქალ-კაც დამნაშავეებზე რომელიც ძალიან საინტერესო საკითხად მიმაჩნია და მოცემული მოცემული მონაცემებით დავინტერესდი და თავად ჩავატარე გამოკითხვა სოციალურ ქსელში, მაინტერესებდა საზოგადოების აზრი ქალ დამნაშავეებზე და ცნობადობა ამ კუთხით, ამ გამოკითხვაში მონაწილეობა მიიღეს როგორც საქართველოდან ასევე აზერბაიჯანიდან, კითხვები დავუსვი აზერბაიჯანის მოქალაქეებსაც რომლებიც მდგომარეობდა შემდეგში: 1. ძირითადად რომელ დანაშაულს ჩადიან ქალები?

2. რა პრივილეგიებით სარგებლობენ სასამართლოში?

ხოლო ზოგადად დასმული კითხვები მდგომარეობდა შემდეგში:

1.რამდენად ხშირია ქალი დამნაშავეები,

2.ქალები უფრო ხშირად ჩადიან დანაშაულს თუ კაცები,

3. შურისძიების კავალობაზე თუ ჩაიდენს ქალი დანაშაულს უნდა ისჯებოდეს თუ არა,

4. აუცილებელი მოგერიების დროს, თავდაცვის დროს უნდა ისჯებოდეს თუ არა ქალი დამნაშავე.

5. ქალის მიერ ჩადენილი დანაშაული ფსიქოლოგიური შერყევის შედეგია თუ შურისძიების.

გამოკითხვის შედეგი იყო ასეთი იმ კითხვაზე თუ ქალები უფრო ხშირად ჩადიან დანაშაულს თუ კაცები, 89% პრცენტმა უპასუხა, რომ კაცები უფრო ხშირად ჩადიან დანაშაულს, ხოლო 11%-მა ქალები უფრო მეტს ჩადიანო.

შურისძიების შედეგად თუ ჩაიდენს ქალი დანაშაულს პასუხებში ძირითადად იყო, რომ უნდა ისჯებოდეს, ხოლო აუცილებელი მოგერიების დროს არ უნდა ისჯებოდეს. ხოლო გამკითხულთა უმეტესობა თვლიდა, რომ თუ ქალი ჩაიდენს დანაშაულს არ აქვს მნიშვნელობა რომელ დანაშაულს ჩადის, დანაშაულის ინიციატორი მაინც კაცია, ან ძალადობის შედეგად ჩაიდენს ან ოჯახის რჩენის გამო.

ხოლო უმეტესობა თვლის, რომ უფრო ხშირად ისევ კაცია ინიციატორი ფსიქოლოგიური შერყევის ფონზე ჩადის დანაშაულს როდესაც იგი ოჯახური ძალადობის მსხვერპლია, ან მის თვალწინ მოკლავენ უახლოეს ადამიანს, ან იგი არის სქესობრივი ძალადობის მსხვერპლი, ასევე

საზოგადოების ნაწილის აზრით 70% -ით შურისძიებაა, ხოლო 30%-ი ფსიქოლოგიურია, მაგრამ შურისძიებაც იქიდან გამომდინარეობს, რომ იგი იყო ძალადობის მსხვერპლი ან მისი შვილი იყო მსხვერპლი. ძირითადად რამდენაც არ უნდა იყოს მძიმე, ქალის მიერ ჩადენილი დანაშაული ბევრი მომხრე ჰყავს მან, რადგანაც უმეტესობა თვლის, რომ თუ ქალი ჩაიდენს დანაშაულს ესეიგი გაჭირვების, სიმარტოვის გამო ჩაიდენს, თუ ქალს არ ავნებენ რაიმე სისასტიკეს ისე სხვას ვერ ავნებს ქალი ვერაფერს.

ხოლო ზოგი თვლის, რომ ქალი არის ყველაზე საშიში არსება რადგანაც შეუძლია ყველანაირი დანაშაული ჩაიდინოს ისე, რომ ვერ მიხვდნენ თუ რატომ გააკეთა ეს, შეუძლია უამრავი როლი ითამაშოს, უმეტესად კი ბავშვთა დანაშაულობაზე მოდის ქალების მიერ ჩადენილი დანაშაულები, როგორც ზემოთ ავლინებთ შემთხვევები, ნაშრომის კვლევიდან და ჩატარებული გამოკითხვებით მივდიართ იმ შედეგებამდე, რომ საზოგადოების ცნობიერება მიდრეკილია უფრო მამაკაც დამნაშავეებზე, ისინი ფიქრობენ, რომ თუ დანაშაულია ჩადენილი ესეიგი კის მიერ არის ჩადენილი ხოლო თუ ქალის მიერ არის ჩადენილი ესეიგი მიზეზი ჰქონდა ამის, ხოლო საზოგადოების ნაწილი თვლის, რომ ქალი არის ის არსება ვისაც შეუძლია ყენაიად მოგატყუოს და ჩაიდინოს უსასტიკესი დანაშაული.

ხოლო რაც შეეხება კანონმდებლობით მოწესრიგებას როგორც ქართული ისე უცხოური კანონმდებლობების გაანალიზებით მივიღე ის შედეგი, რომ თითქმის ყველა ქვეყნის კანონმდებლობაში ერთიდაიგივე წესებია, პრივილეგიებით სარგებლობენ მხოლოდ ორსული ქალები და მცირეწლოვანი ბავშვის დედეები, თურქულ კანონმდებლობას აქვს ქალ დამნაშავეებზე რამოდენიმე დანამატი, ოჯახური ძალადობის მსხვერპლზე, იძულებით დანაშაულის შემთხვევებზე უშვებენ პრივილეგიებს.

მომდევნო თავებში განხილულია ფსიქოლოგიური ასპექტები დანაშაულის ჩადენის მოტივაციაზე და ასევე ქართულ და უცხოურ კანონმდებლობაზეა გამავილებული ყურადღება სადაც გაკეთებულია შედარებითი ანალიზი რითაც მივედი საბოლოო დასკვნამდე.

შედარებითი ანალიზის მეთოდით განხილულია შემდეგი თავი და ქვეთავები უცხო ქვეყნის კანონმდებლობა და საქართველოს კანონმდებლობა თუ რა პრივილეგიებით სარგებლობენ ქალი დამნაშავეები.

დასკვნა

კვლევის დასასრულს უნდა აღვნიშოთ პირველ რიგში ის ფაქტი, რომ ქალი დამნაშავეები უფრო ნაკლებია ვიდრე კაცები, საზოგადოების ცნობიერებაც უფრო მიდრეკილია კაცი დამნაშავეების მიმართ ისინი კაცებს ხედავენ დამნაშავედ, მაგრამ ეს რათქმაუნდა საზოგადოების მხედველობიდან არის, არსებობს ქალი დამნაშავეებიც რომლებიც სერიოზულ დანაშაულს ჩადიან,

ზოგიერთი მათგანი მაგალითის სახით მოყვანილია ნაშრომშიც. სხვადასხვა სტატიების, ლიტერატურების გაანალიზებით, ასევე ჩემს მიერ ჩატარებული გამოკითხვებით მივდივართ იმ დასკვნამდე, რომ მოსაზრება იმის შესახებ, რომ შესაძლოა თუ არა ქალი იყოს მკვლელი ამასთან სასტიკიც, მათთვის ეს შოკისმომგვრელია რა თქმა უნდა ეს ყველასათვის შესაძლოა ასე არ იყოს მაგრამ უმეტესობა ასე ფიქრობს, თუმცა, რომ დავფიქრდეთ რატომ? განა რა განსხვავებაა მამაკაცისა და ქალის მიერ ჩადენილ დანაშაულობას შორის? ამ ძალადობას დანაშაულობას და საზოგადოება სხვადასხვაგვარად აღიქვამს. ძოვი მიიჩნევს, რომ ქალის მიერ გამოვნილი ნებისმიერი ძალადობა უნდა დაისაჯოს იგი, რადგან ქალის სტერეოტიპები ხელეწიურია და ნებისმიერი ქალი უნდა დაპატიმრდეს. თუმცა რათქმაუნდა ეს მხოლოდ მოსაზრებაა და ფიქრობ ქალის მიერ გამოვლენილი ძალადობა რთული საქმეა რაც ართულებს მასთან ბრძოლას. საზოგადოების ნაწილი კი იხრება იმ მოსაზრებისკენ, რომ ქალის მიერ გამოვლენილ ძალადობასთან საბრძოლველად უკეთესი გზა ქალების დახმარებაა, რადგან მნიშვნელოვანია მათი მხარდაჭერა. თუ საკითხ სხვაგვარად შევხედავთ უფრო და შევეცდებით დანაშაულის ჩადენის მიზეზის დადგენას, მიხვდებით, რომ შეიძლება რეალობა სხვაგვარი იყოს. თუ საკითხს სხვაგვარად მივუდგებით, ამდაგვარი მიდგომ სრულად შეცვლის სურათს.

აქედან გამომდინარე ქალთა დანაშაულობის ყოველგვარი შესწავლის შემდეგ, ფსიქოლოგიურ-ფსიქიატრიული მდგომარეობების გათვალისწინებით და კრიმინოლოგიური შესწავლიტ ამ დანაშაულობის საჭირო იქნება სხვაგვარი მიდგომა საკითხისადმი, მაგალითად სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსში უნდა დაინერგოს ნორმები, რომ უზრუნველყოს ბავშვის ინტერესების დაცვა იმ შემთხვევებში, როდესაც მისი დედა სამართლიანობის წინაშე დგება. იმის გათვალისწინებით, რომ ბავშვის ჩამოყალიბება როგორც ადამიანი, დამოკიდებულია ოჯახზე, უმთავრესად კი დედაზე ვინაიდან, ყოველგვარ საჭიროებას უზრუნველყოფს დედა, საჭიროების გარდა ბავშვს სჭირდება დედის სითბო რათა აღიზარდოს ნორმალური გონიერებით. ეს უნდა იყოს ასახული იყოს საქართველს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსში.

რაც შეეხება ზოგად შეხედულებას რათქმაუნდა არსებობს ქალი დამნაშავეები, რომელთა რესოციალიზაცია შეუძლებელია, როგორებიც არიან ტერორისტები, ტრეფიკინგის განმახორციელებლები და უამრავი სხვა მდებდრობითი სქესის წარმომადგენელი რომელებიც სასტიკ დანაშაულობას ჩადიან სათანადოდ უნდა იქნეს დასჯილი და საზოგადოება რეალურად უნდა შეაფასოს და არ უნდა ხედავდეს ქალს მხოლოდ სიკეთის და მზრუნველობის გამომხატველ ობიექტად. თუ რეალობას აღიქვამენ სხვაგვარად სურათი რადიკალურად შეიცვლება, ყელა

პრობლემას სწორი მიდგომა უნდა, და ამ პრობლემის გადასაწრელად კი თავდაპირველად გააზრება სჭირდება.

გამოყენებული ლიტერატურა

მონოგრაფიები:

1. ი.გომიაშვილი კრიმინოლოგია, თბ.,1998;
2. გ. ნაჭყეზია, ი. დვალიძე, სისხლის სამართლის ზოგადი ნაწილი. თბ., 2007;
3. გ. თოდრია, კრიმინოლოგია (ძალადობრივი დანაშაულობა), თბ., 2008;
4. ა. კეტლე (ადამიანი და მისი შესაძლებლობების განვითარება), 1865;
5. ვან-კანი, (დანაშაულობის ეკონომიკური ფაქტორები), 1915;
6. ჩ. ლომბროზო, ე. ფერერო, (ქალები-დამნაშავეები და მეძაები), კიევი 1903;
7. ა. ბებელი, (ქალი და სოციალიზმი), 1959;
8. პ. ტარნოვსკაია, (ქალი - და მკვლეელი), 1902;
9. ე. ფერი, (სისხლის სამართლის სოიოლოგია), 1910;
10. ი. ფონციკი, (ქალი დამნაშავე), 1893;
11. უ. ჯეკბაევი, (დანაშაულებრივი ქმედების სოციალურ-ფსიქოლოგიური ასპექტების შესახებ), ალმაატა, 1971;

უცხოური ლიტერატურა:

12. Prof.Dr. İbrahim Balcıoğlu, Bilge Yayıncılık, Şiddet ve Toplum, İstanbul, SUÇ VE KADIN, 2001;
13. Furkan Yıldız, Kadın ve Suç: Türkiye’de Kadın ve Organize Suç İlişkisi ASOBİD/AJOSS 03.01, 2019;
14. SUÇ ANTROPOLOJİSİ: KADIN VE SUÇ Prof. Dr. Zafer İLBARS; 2019
15. Анна Викторовна Ермохина, магистерская диссертация. Барнаул 2019 г;
16. Алиева А. М. Молодой ученый // Понятие криминалистической характеристики преступлений. — 2018;
17. Т.Е. Щенина. К вопросу о криминалистической типологии женщин-преступниц;

18. Кушхов Р. Х. Потерпевший как элемент криминалистической характеристики преступления , Право - Теория и практика общественного развития. 2015;
19. И. А. Никифорова Криминалистические аспекты изучения личности преступника, совершившего нецелевое расходование бюджетных средств, 2013;
20. О. В. Стасенко, Преступное поведение: гендерный анализ, 2009;
21. Кирюшина, Любовь Юрьевна, Личность женщины в механизме преступления и ее значение для криминалистической методики расследования преступлений отдельного вида, кандидат юридических наук 2007;
22. Т. Б. Рябова Гендерные стереотипы и гендерная стереотипизация: Женщина в российском обществе. методологические подходы. 2001;

ნორმატიული აქტები:

23. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი, 2020;
24. საქართველოს კანონი, 2013;
25. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი, 2020;

ვებ. გვერდები:

26. <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/16426?publication=222>
27. https://www.geostat.ge/media/21906/Report_ianvari-2019.pdf
28. https://www.bbc.com/russian/society/2016/06/160624_vert_fut_the_women_that_kill
29. <http://kvira.ge/265419>
30. <https://emc.org.ge/ka/products/dzaladobis-genderi>
31. <https://www.dissercat.com/content/metodika-rassledovaniya-prestuplenii-sovershennykh-zhenshchinami>
32. <http://www.journalagent.com/adlitip/pdfs/ADLITIP-09797-OTHER-SAYGILI.pdf>
33. <https://cdn.istanbul.edu.tr/file/1CD58DF90A/4839CFDC173E40D6A26FC69F0083EAFC?doi=>

34. http://www.kriminoloji.com/Suc_ve_Kadin.Balcioglu.htm
35. <http://static.dergipark.org.tr/article-download/7609/8a76/c58e/5d397cde65b15.pdf?>
36. <https://cyberleninka.ru/article/n/k-voprosu-o-kriminalisticheskoy-tipologii-zhenschin-prestupnits>
37. <https://cyberleninka.ru/article/n/k-voprosu-o-strukture-i-prirode-kriminalisticheskoy-harakteristiki-prestupleniy>
38. <https://cyberleninka.ru/article/n/kriminalisticheskie-aspekty-izucheniya-lichnosti-prestupnika-sovershivshhego-netselevoe-rashodovanie-byudzhetnyh-sred>
39. <https://moluch.ru/archive/192/48302/>
40. <http://www.library.court.ge/upload/martlmsajuleba-da-kanoni-2017w-n4.pdf>
41. <https://cyberleninka.ru/article/n/gendernye-stereotipy-i-gendernaya-stereotipizatsiya-metodologicheskie-podhody>
42. <https://www.dissercat.com/content/lichnost-zhenshchiny-v-mekhanizme-prestupleniya-i-ee-znachenie-dlya-kriminalisticheskoi-meto>
43. <https://cyberleninka.ru/article/n/poterpevshiy-kak-element-kriminalisticheskoy-harakteristiki-prestupleniya>
44. http://elibrary.asu.ru/xmlui/bitstream/handle/asu/6693/vkr.pdf?sequence=1&isAllowed=y&fbclid=IwAR1a_eWPuyfcAtUU82tPOv9dKeW8nrGWrAnNgw3OwFLhI04UJxkFMvwr0kg
45. <https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12575/43334/18622.pdf?sequence=1&isAllowed=y>